ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

45-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

194 (11792) | 1968 оной августын 18, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ГЕКТАРҺАА—30 ЦЕНТНЕР

...шалтэй луговодой ажалла- ...сабшалан дээрэ үбһэ нотоо- ...ургаса ямаршье жэлдэ ...байдаг. «Заря» колхозой лу- ...Василий Владимирович Жа- ...он жэл удаагаар ажаллажа. ...сабшалан дээрээ үбһэ но- ...баян ургаса ургуулна. ...хуряагдажа байһан учас- ...лаань дунда зэргээр га бү- ...30 центнер үбһэн сомог-

...лий Владимирович үбһэ- ...звеное даажа абанхай. Тэ- ...дэлмэрээ һайнаар эмхидхэ- ...эн бүри бодхоогоо. Гансахан ...ын турбан үдэртэ 700 га- ...нтнер үбһэн бэлэдхэгдэбэ. ...Наратай үдэрнүүдые һам- ...лан, үбһээ соможо байна-

бди. Энэ жэлдэ звеномнай 2300 центнер үбһэ сомохо даалтабаритай. Энээнээ дүүргэжэ шадаха байхабди,—гэжэ луговод нүхэр Жаров мэдүүлнэ.

Ниитын малда тэжээл бэлэдхэгшэд ажалай һайн түлөөһэндэ хүртэнэ. Түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һаа, нэмэлтэ түлбэри абана. Ажалшадай дунда социалис мүрысөөнэй дүнгүүд ходоодоо согсологдожо байдаг. Һайнаар ажаллаһан түрүү звенонууд декада бүхэндэ 30 түхэриг шагнал абана. Үбһэ хуряалгын дүнгөөр колхоздо түрүү гараһан звено 50 түхэригөөр шагнагдаха.

С. КЛИМОВ.

Хяагта.

ДААБАРЯА ҮЛҮҮЛНЭ

Ниитын малай олошорхо тудам тэжээл элбэгээр бэлэдхэгдэхэ бологдожо байнхай. Теэдшье манай Бэшүүрэй совхоз һүүлшын жэлнүүдтэ олон тоото малайнгаа үбэлжэлгэдэ хүсэд хүрэхөөр үбһэ тэжээл ушөөл бэлэдхэжэ шаданагүй. Энээнии хараадаа абажа, совхозоймнай дирекци, партийна комитет илангаяа сабшалангаа һайжаруулха хэрэгтэ горитой анхараа.

Сабшалан луговодуудай звенонуудта даалгагдажа үгтөөд, саг соогоо уһалагдажа, үтэгжүүлэгдэһэнэй ашаар үбһэ ногооной баян ургаса хуряагдана. Гансахан Шэбэртын отделенидэ га бүриһөө 15 центнер үбһэн сабшагдажа байна. Эндэ луговодууд Цүрбэ Дымбрылов, Иннокентий Титов, Шоймпол Цыбенов, Ханда Жигжитов гэгшэд хүдэлһэн байгаа.

Мүнөө үедэ Шэбэртэдэ үбһэшэдэй томохон бригада хүдэлнэ. Оньһожоруулагдаһан звено ажалладаг. Тэрэ звено һүүлшын табан үдэртэ 170 гаран гектарта сабшажа, тэрэнэйнгээ ехэнхиие хуряагаад, мянгаад центнер үбһэ һурилжа абанхай. Тэрэ тоодо 362 центнер үбһэн пресс-подборщигоор хуряагданхай. Үбһэндэ ябагшадай олонхинь магтаалтайгаар хүдэлдэг. Тракторай косилкада ябадаг механизаторнууд Михаил Жарников, Владимир Самажапов, Федоил Афлитунов гэгшэд үдэртэ 8 га сабшахын орондо 11—12 гектарта хүргэнэ. Мүн үбһэ ябталдаг машинада А. Фалилеев, А. Разуваев гэгшэд һайнаар ажаллана.

Тиихэдэ мүнөө жэлдэ булан тохой газарнууд гараар сабшагдажа байдаг. Энэ хүдэлмэридэ совхозоймнай пенсионернууд эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээлхэдэ, наһажаал болоһон үбгэжөөл Федор Фалилеев үдэртэ 25 соото газарта үбһэ сабшаха аад, 45 соотодо хүргэнэ. Совхозой дирекци, партком социалис мүрысөөнэй гурим баталжа, ажалай дүнгүүдые табан хоног бүридэ согсолно. Түрүүшүүл дамжуулгын вымпелдэ хүртэнэ, материальна талаараа урмашуулагдана.

Ц. ЦЫБИКДОРЖИЕВ.

Колхозой түрүүлэгшэ А. ЧИМИТЦЫРЕНОВ хөөрэнэ:

Үүсхэл гаргаһан колхоздо

ҺАЙН ШАНАРТАЙГААР АБТАНА

● Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 26 мянган ...нер үбһэ һурилөө. ○ Колхоздо үбһэшэдэй 47 ...о ажаллана. ▒ 2 мянган тонно силос дараг- ... □ Бүхы үбһэнэйнь 80 процент 1-дэхи клас- ...шанартай.

...һэ НОГОО түргэнөөр, һайн ...шанартайгаар хуряажа аба- ...түсэбһөө гадуур 9 мян- ...нтнер үбһэ бэлэдхэхэ гэһэн ...лис уялга республикынгаа ...ахын хүдэлмэрилэгшэ- ...рда абаад, манай колхозой ...габшагайгаар ажаллажа ... Звено, бригада бүхэн ха- ... түсэбөө, абаһан уялгаяа ... түрэтэйгөөр дүүргэхэ гэ- ...лээнэ.

...өө үедэ колхоздомнай үб- ...й 47 звено ажаллана. Тэ- ...турбаниинь оньһожоруулаг- ... звено.

...эй мэдээгээр эдэ звено- ... хүсөөр бүхы сабшалангай ...ран процент хуряагдаад, ...та 26 мянган центнер үб- ...рилэгдөөд байна.

Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Николай Денисович Буерачнын хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдамал звено түрүүлжэ ябана. Энэ звено «Алтан» гэжэ газарта 2 мянга гаран центнер үбһэ һурилжэ, түсэбөө зуу гаран центнерээр үлүүлбэ. Эндэ гектарай 17—18 центнер үбһэн хуряагдана.

Колхозой оньһожоруулагдаһан нүгөөдэ звено баһал үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэнхэй. Бабасан Базаровай даадаг энэ звено һүтэйдэ 1300 центнер үбһэ хуряажа абаад, мүнөө Ноёхоной сабшалан дээрэ гараба. Хэрбээ нёдондо энэ Ноёхоной сабшалан дээрэһээ 300 центнер үбһэн абтаһан байбал, мүнөө жэл 1500 центнер хуряагдахаар хүлеэгдэнэ.

Хабартаа һайнаар үтэгжүүлэгдэһэн, уһалагдаһан сабшалан дээрэһээ үбһэ ногооной баян ургаса хуряагдана. Дүршэл ехэтэй луговод Николай Тихонович Мордвинай харууһалһан Доодо-Голой сабшалан дээрэһээ гектарай 60—65 центнер үбһэн хуряагдана. Луговод өөрөө үбһэшэдэй звеное даажа, ургасаяа хуряажа байна. Энэ звено 1600 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэнхэй.

Тэрэшэлэн Манжа гэжэ газарта баһал гектарай 60 гаран центнер үбһэн һурилэгдэнэ.

Гараар сабшадаг звенонуудай дундаһаа Субада Балмаевай үбһэшэд эрхимлэнэ. Эдэнэр 1200 центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбтэй байбал, 1500 центнертэ хүргөө.

Колхозой правлени, партком үбһэшэдэй звенонуудай хоорондохи мүрысөөнэй дүн арбан хоног бүхэндэ согсолжо, түрүүшүүлдэ шан, шагнал барюулдаг. Августын 10-най дүн гаргахада, 10 звено эрхимлэжэ, Улаан тугта, нэгэ-нэгэ эрье хонин, мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозоймнай тараан хуряагдажа захалаа. Тиимэһээ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри улам хурдадхаха зорилго табигдаа. Мүнөө отделени бүхэндэ правлениин, парткомой гэшүүд гаража, звенонуудай хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлнэ.

43 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ гэһэн социалис уялгаяа сентябриин 1 хүрэтэр сүм дүүргэхэ зорилго колхозой үбһэшэдэй урда табигданхай. Мүнөө сабшалан дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 15 центнер үбһэн хуряагдана.

Энэ жэлэй үбһэ хуряалга дээрэ үшөө илгаатай юун бииб гэхэдэ, үбһэн һайн шанартайгаар хуряагдана. Бүхы бэлэдхэгдэһэн үбһэнэй 20 мянган центнерынь 1-дэхи классай шанартай гэхэдэ алдуу болохогүй. Мүнөө һурилэгдэһэн үбһэндэ хэды шэнээн каротин, белок бииб гэжэ лабораторидо шалгагдажа байна.

Үбһэ хуряалгаяа хурдадхахын хажуугаар колхознай шэмэтэ тэжээл-силос ехээр даража абахые хүсэнэ.

Мүнөөдэр—СССР-эй Агаарай Флодой үдэр

Улаан-Үдын аэропорт. Хоёрдохи бүлэгэй командир Владлен Куропаткин (баруун гарһаа) нэгэдэхи бүлэгэй командирай орлогшо Владислав Лавров хоёр ээлжээтэ ниидэлгэдэ мордохоёо байна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

1968 оной августын 18. № 202 Москва город.

Нүхэд лётчигууд, штурманууд, инженернүүд, технигүүд, сэрэгэй ба граждан авиацийн мэргэжэлтэд, авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд, ДОСААФ-ай спортсменүүд-авиаторнууд!

Нүхэд авиациин ветеранууд!

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд, офицернүүд, генералнууд, адмиралнууд!

СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые манай арад, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мүнөө һайндэрлэжэ байна.

Совет хүнүүд КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ, Эхэ оронойнгоо экономическа ба өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалай саашадаа бэхижэжэ байһан оршон байдалда энэ заншалта һайндэрөө тэмдэглэнэ. Совет арад табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө ехэ үүсхэл эдэбхитэйгээр, эршэ зоригтойгоор тэмсэнэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе эрхимээр угтахаар бэлдэнэ.

Коммунис партиин, Советскэ правительствын эсэшэ сусашагүй оролдолгын ашаар СССР-эй Агаарай Флот саг үргэлжэ нарижан һайжарна, бэхижэнэ, эрдэм, техникын һүүлэй туйлалтануудые үндэһэ болгон зэбсэгжэнэ.

Манай бүхы Арми, Флот шэнгеэр, оронноймнай агаарай-сэрэгэй Хүсэнүүд арадай зохёон байгуулхы амгалан ажалые найдамтайгаар хамгаална, социалис Эсэгэ ороноо хамгаалхаар ходоодоо бэлэн байна.

Граждан авиациин хүдэлмэрилэгшэд, авиационно промышленностьда ажаллагшад, ДОСААФ-ай спортсменүүд-авиаторнууд шэнэ амжалтануудые туйлажа, СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые тэмдэглэнэ.

Уласхоорондын оршон байдалай шахардуу шанга байһые дэлхэй дээрэхи мүнөөнэй байдал гэршэлнэ. Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байгаа арадуудта эсэргүүгээр хүсэ хэрэглэхэ политикаһаа, элитээр интервенци хэлгэһээ американ империализм арсаагүй байһаар. Эдэнэр Вьетнамда эсэргүү дээрмэдэлгын дайн хэһээр, Дүтын Зүүн зүгтэ Израилиин ээрхэг түрим-хэйшүүлые дэмжэһээр. Буу зэбсэг яаралтайгаар түхеэрхэ ябадал болюулагданагүй. Шэнэ маягай фашизмын һэргээгдэжэ байһан Баруун Германиин милитаристнууд хилэнүүдые хубилгаха, ядерна зэбсэгтэй болохо эрилтэнүүдые хэнэ. Империализм хадаа социализмын оронуудта эсэргүү һүйдхэлтэ ябуулгануудаа һүжэрөөнэ, эдэ оронуудай нэгэдэлые уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нягта жагсаалые һулаpуулха гэжэ оролдоно.

Эхэ оронойнгоо даалгажа үгэһэн һүртэ буу зэбсэг ба техникые иимэ оршон байдалда сэрэгшэд-авиаторнууд оролдосотойгоор шудалха, Агууехэ Октябриин туйлалтануудые хамгаалха патриотическа уялгаяа дүүргэхээр ходоодоо бэлэн байха уялгатай.

Бүхэарадай һайндэр болгошо СССР-эй Агаарай Флодой үдэрөөр дашарамдуулан, таанадые амаршалнаб.

Сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлдээ, сэрэгэй журам болон эмхидэл бэхижүүлгэдээ, совет авиациин алдарта заншалнуудые арьбажуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень сэрэгэй авиациин албатанда хүсэнэб.

Эрхим зэргын авиационно техникэ бүтээхэ, шудалха хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлахыень авиационно промышленностиин, граждан авиациин хүдэлмэрилэгшэдтэ, ДОСААФ-ай спортсменүүд-авиаторнуудта хүсэнэб.

СССР-эй Агаарай Флодой үдэрые тэмдэглэн ЗАХИРХАМНИ:

Манай Эхэ ороной ниислэл—баатар хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар хотонууд—Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессэдэ, Брестын баатар хэрэмдэ артиллерийскэ хорин буудалгаар мүнөөдэр, августын 18-най нютагай сагаар 21 часта, салют үгэхэ.

Манай Агууехэ Эхэ орон—Совет Социалис Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Совет Агаарай шэн габьяата флот мандаха болтогой!

Манай бүхы илалтануудые зоригжуулагша, эмхидхэгшэ — Советскэ Союзай Коммунис партиин мандаха болтогой!

СССР-эй Оборонын министр. Советскэ Союзай маршал А. ГРЕЧКО.

САЛИН ДЭЭРЭ СТИПЕНДИ

«Үйлэдбэриин практика гаража байха үедэнь дээдэ һургуулинуудай студентнүүдтэ стипенди түлэхэ гурим тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда һуралсалай министерство зохихо шиидхэбэри гаргаа. Һуралсалай, үйлэдбэри дээрэ диплом бэшэхын урда тээхи практика гаража байха үедэнь дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй стипенди түлэхэ мүнөөнэй гурим зарим тэды хубилгагдаха гэжэ тус шиидхэбэреэр хараалагдаа.

Шэнэ шиидхэбэри тушаа тайлбари үгэхыень гуйжа, ТАСС-ай корреспондент Н. Козловский СССР-эй Дээдэ, тусхай дунда һуралсалай министрэй орлогшо Н. Ф. Красновые гуйһан байна.

Залуушуулые һургалга, хүмүүжүүлгэ һайжаруулха тухай, тэдэнэй материальна эрилтэ бүри хүсэд һайнаар хангаха тухай Коммунис партиин, Совет правительствын саг үргэлжын оролдолго гаргадаг байһые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шэнэ тогтоол үшөө дахин эли тодоор гэршэлнэ. Тус тогтоол ажал хэхэ уялгануудаа дүүргэлгэдэнь студентнүүд-практикантнуудай харюусалга, урмашалые дээшэлүүлхэһээ гадна, тэдэнэй материальна байдал һайжаруулха байна.

Һуралсалай диплом барихын урда тээхи практикын үедэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлхэдөө олон студентнүүд хүдэлмэришэдэй болон инженер, технигүүдэй штатна тушаалнуудые даадаг байна. Предприятинуудай штатна хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта тэдэнэр үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэлгэдэ, проектнэ даалгабаринуудые хараалан зохёолгодо хабаадалсана. Гэбэшье урда тээхи гуримай ёһоор, студентнүүд-практикантнуудта нэгэн гэбэл салин хүлһэ үгтэдэг гү, али стипендиинь үлөөгдэдэг байгаа. Стипендиин фондһоо бүхы орон дотор түлэгдэдэг мүнгэ зөөриин хэмжээн жэл бүхэндэ 10 миллион түхэриг болоно. Энэ хадаа студентнүүдэй бюджедтэ горитойхон нэмэри боложо үгэнэл даа.

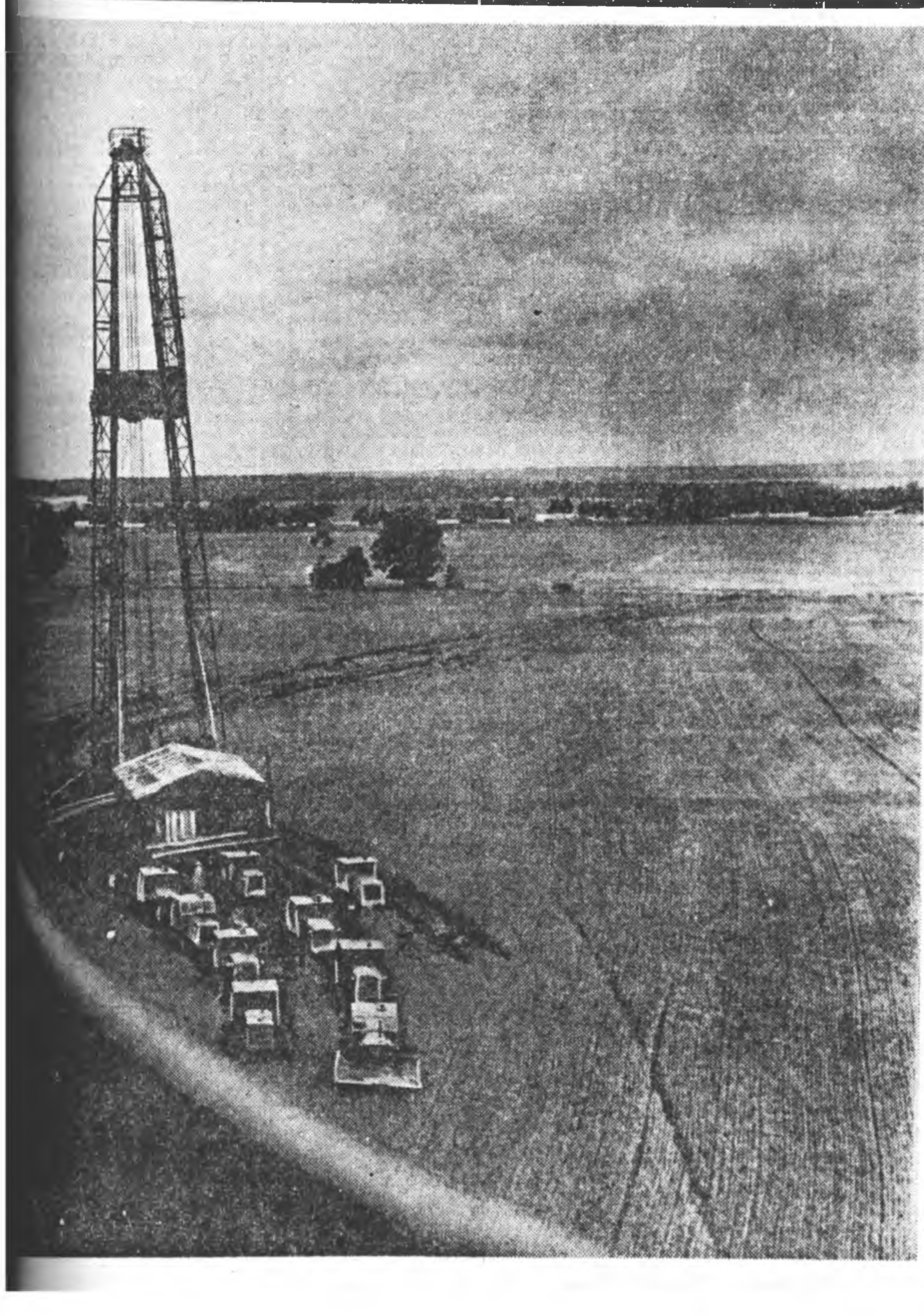

Татарай нефтьшэд ехэ амжалтатай. Социалис Ажалай Герой Гарей Багмановай хүтэлбэрилдэг монтажнигуудай бригада түрүүлнэ. Зураг дээрэ: нефть малтадаг түхеэрэлгэ зөөгдэнэ.

ТАСС-ай фото.

ОРОНОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭҺЭЭ

УЛААН ОДОТО КОМБАЙНУУД. Иимэ машинанууд Казахстанай ажахынуудта бии болоо. Урда, зүүн-урда нютагуудтань илангаяа олон. Улаан одон бүхэн — хуряагдаһан зуун гектарай тэмдэг. Алма-Атын «Илийский» совхозой комбайнернууд В. Казаногин, В. Звонов гэгшэдэй машинанууд дээрэ зургаа-зургаан иимэ одод яларна. Эдэнэр оройдоо 18—20 хоногой туршда соо тус бүридөө 600 гектар таряа хуряаба. Эндэхи гектар бүриһөө 30—35 центнер ургаса абтаа.

АНГАРА ШАДАР ХУРЯАЛГА ЭХИЛЭЭ. Ангара шадарай нэлэнхы талада хуряалгын хүдэлмэри эхилэнхэй. Каландаришвилиин нэрэмжэтэ колхоз шэнэ ургасын 3000 центнер таряа гүрэндөө худалдажа, түрүүшын квитанци абаба. Эрхүүгэй областиин баян нютаг гэлсүүлдэг Усть-Ордын буряад национальна округ мүнөө жэл 443 мянган гектар ороoһо таряа, 244 мянган гектар шэнииэ хуряаха. Таряалан дээрэ 2138 комбайн, 1400 жатка гараа.

(ТАСС).

МОСКВАГАЙ ҺОНИН

✦ Физкультура ба спорт хүгжөөлгын талаар амжалта туйлаһанайнь түлөө совет спортын мастернуудта правительствын олгоһон дээдэ шагнал хайра августын 16-да Кремль соо барюулагдаа.

✦ СССР-эй Верховно Соведээр уригдажа, гүрэн түрын хэрэгээр манай орондо ерэһэн Гвинейн Республикын Национальна суглаанай делегаци Москвада айлшалжа байна.

◆ Совет эрдэмтэдэй делегаци Прага ошохоёо Москваһаа ниидэн мордобо. Делегациие СССР-эй Наукануудай академиин вице-президент, академик А. П. Виноградов толгойлно. Манай эрдэмтэд уласхоорондын геологическа конгрессэй 23-дахи сессидэ хабаадаха юм. Геологуудай иимэ уулзалга дүрбэн жэл соо нэгэ дахин болодог. Энээнэй урда тээхи конгресс Индидэ 1964 ондо болоо һэн. Совет эрдэмтэд мүнөөнэй конгресс дээрэ 130 элидхэл хэхэ.

✲ Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын газар уһалалгын хэрэг эрхилдэг министр И. З. Кенауи, ОАР-ай шэнэ газар ашаглалгын министр М. Бакр Ахмед гэгшэд СССР-тэ ерэбэ. Тэдэнэр совет мэргэжэлтэдтэй уулзаха, хоёр оронииие һонирхуулдаг асуудалаар хөөрэлдэхэ юм.

◆ Латиин Америкын артистнуудай түгэсхэлэй концерт Лужникидэхи спортын ордон соо болохонь. Латиин Америкын 13 гүрэнэй 85 артист «Мелодиас де Верано» («Зунай аялганууд») гэжэ эстрадна бүлэгтэ хабаатана. Эдэнэр Москваһаа гадна, Киев, Таллин, Ленинград, Казаньда наада табиба. Латиин Америкын артистнарай концертнүүдые 100 мянган хүн хараһан байна.

АЛАС-ДУРНЫН ШАТАРШАДТА АЙЛШАЛХАНЬ

МОСКВА. (ТАСС). Алас-Дурнын шатаршадтай уулзахаяа үнинэй хүсэгшэ һэм,— гэжэ шатараар дэлхэйн экс-чемпион Михаил Ботвинник ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ. — Тэрэ хүсэлэйнгөө бэелүүлэгдэхэ болоод байһанда баяртайб.

Манай орондо айлшаар ерэһэн Голландиин шатаршан, дэлхэйн экс-чемпион Макс Эйве, мүн тэндэхи шатаршан, уласхоорондын мастер Вилем Мюринг гэгшэд совет гроссмейстертэй нэгэн доро Эрхүүдэ ниидэжэ ерэхэнь. Сибириин, Алас-Дурнын городуудта М. Ботвиннигтай хамта наадаһанай һүүлээр Голландиин шатаршад совет теплоходоор Нокогаша (Япон) ошохо юм.

Гроссмейстер Ботвинник Эрхүү, Братск, Хабаровск, городуудаар айлшалха. Дэлхэйн экс-чемпион 45 жэлэй туршада шатар эрхилжэ байха зуураа, анха түрүүшынхеэ Владивосток, Камчаткадахи Петропавловск хотонуудай шатаршадай клубууд соо лекцинүүдые уншаха, мүн нэтэн доро олон хюлгэ дээрэ наадажа сеанснуудые үгэхэ.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИИ БАРИЛГАНУУДТА АНХАРАЛ ЕХЭЭР ХАНДУУЛХА

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй барилгын, барилгын хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин комиссиин зүблөөн августын 15-да, Кремль соо болоо. КПСС-эй ЦК-гай секретарь, тус комиссиин түрүүлэгшэ К. Ф. Катушев зүблөө хүтэлбэрилбэ.

Капитальна барилгын, эдеэ хоолой, мяханай, һүнэй промышленностиин үйлэдбэрилгын хүсэ ашаглаха асуудалнууд зүблөөн дээрэ хэлсэгдээ.

Эдеэ хоолой, мяха, һүнэй промышленностиин шэнэ предприятинуудые бариха хэрэгтэ һаад ушаруулдаг дутуу дунданиуудые усадхаха, эдеэ хоолой продуктнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха һайн бааза бии болгохо тодорхой зүбшэл заабаринуудые комисси баталба.

Зүблөөн дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй барилгын, барилгын хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин комиссиин түрүүлэгшын орлогшоор КПСС-эй Калининградска обкомой нэгэдэхи секретарь, депутат Н. С. Коновалов һунгагдаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ И. В. Спиридонов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе болон министерствэнүүдэй, албан зургаануудай түлөөлэгшэд, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд зүблөөндэ хабаадалсаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ЭДИР ЗҮРХЭНЭЙ ЭЛШЭ БАДАРУУЛАН...

Коллективэйнгээ үйлэдбэрилхы, мүн ниитын ажабайдалда хэр зэргэ һайн нүлөө үзүүлжэ шададаг бэ, тэрээн дээрэһээнь лэ комсомолой организациин ажал ябуулгые сэгнэдэг гээшэбди.

Энэ талаараа Улаан-Үдын худөөгэй аймагай «Искра» колхозой комсомолой организациин ажал хүдэлмэриие анхармаар. Эндэ табяад гаран комсомолшууд ажалладаг. «Бараг лэ хүбүүд даа!» — гэжэ тосхоной хүн зон тэдээн тухай хэлэхэл. Таряашье тарихадаа, малшье харахадаа Куйтун деревниин хүбүүд, басагад түрүү зэргэдэ ходоодоо ябалсадаг. Тэдэнэр ахамад үетэнэй ажалай, дайшалхы габьяагай тугые дээрэ үргэн, нэрэ хүндэеэ унагаахагүйе оролдон ажалладаг гээшэ.

Комсомолшуудай һайн һайхан хүсэлөө бэелүүлхэ хэрэгтэнь партийна комитет, хүдөөгэй коммунистнар бага бэшэ туһаламжа үзүүлдэг байна. Тиимэшье байгаагүйдөө арганьгүй ааб даа. Юуб гэбэл, залуушуулда аха нүхэдэй зүбшэлнүүд ходоодоо хэрэгтэй бшуу.

Жэшээнь, хабарай тарилгын үедэ социалис мүрысөө үүсхэхыень комсомолшуудта колхозой партком дурадхаһан байха юм. Тиигэжэ колхозой комсомолой комитет тусхай зүблөө зарлажа, тус дурадхалыень хаража үзөө. Тэрэ зүблөөн дээрэнь партийна комитедэй гэшүүд байлсаа.

Тэдэнэр комсомол-залуушуулай дүрбэн агрегат эмхидхэхэ гэлсээд, тэндэ хүдэлхэ зонуудые тодоруулаа юм. Тэрэ зүблөөн дээрээ колхозой правлениин, парткомой Улаан вымпел бии болгохоор багалаа һэн. Тэрээн дээрэнь «Комсомол-залуушуулай эрхим агрегадта» гэжэ бэшэгдэхэ гэгдээ.

Тарилгашье эхилжэ, комсомолшууд, эдэбхитэй залуушуул хамсыгаа шаман, үдэр һүнигүй хүдэлжэ эхилбэ. Тэдэнтэй хамта комсомолшуудай удамарша Илья Борисов эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллаа.

Социалис мүрысөөнэй дүн табан хоног бүри гаргагдаха ёһотой һэн. Дайшалхы хуудаһанууд, «сахилгаан һонинууд» саг үргэлжэ гаргагдажа, хабарай тарилгын ябасые, хэнэй түрүүлһые, хэнэй нобшорһые толи соо мэтээр толотуулан харуулдаг һэн.

Мүрысөөнэй халуун амисхаал дайшалхы ехэ хүсэн боложо, «Искра» колхоз хабарайнгаа тарилгые агротехническэ болзор соонь дүүргэжэ үрдеэ бэлэй.

Мүрысөөнэй дүн гаргахадаа, колхозой правлени, партком комсомолой комитедэй гэшүүдые заатагүй уридаг һэн. Социалис мүрысөөнэй дүн гаргалгада гансаһье үйлэдбэриин хэрэг, шанар харагдаха бэшэ, мүн баһа моральна талань хараада абтадаг байгаа. Залуушуул тосхоной ниитын ажабайдалда хэр зэргэ хабаададанаб, гэр бүлэдөө хэр журамтайб гэхэ мэтээр алишье талаһаань хаража үзэхэдэ, социалис мүрысөөнэй хүмүүжүүлхы үүргэнь дээшэлдэг.

Залуушуулай дундаһаа урган гараһан түрүү ажалшад ажахын алишье һалбарида байха. Жэшээнь, комсомол басаган Матрена Гаврилова һү һаалгаар һаалишадай дунда түрүүлэнхэй. Ленинскэ комсомолой 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй Матрена түрүү һуури эзэлнэ. Тиихэдэ механизатор Семён Шитин һаяхан «үйлэдбэриин залуу эрхимлэгшэдэ» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Коммунистнар гансал һайн зүбшэл үгэлөөр хизаарладаг бэшэ, мүн баһа комсомолшуудай тоосоо шагнадаг заншалтай. Жэшээнь, гурбадахи отделениин партийна суглаан дээрэ комсорг Мария Зайцева Надеинын комсомолшуудай ажал хэрэгүүд тухай элидхээ. Коммунистнар тэрэнэй үгые анхаралтайгаар шагнаад, дутуу дунданууудыень шүүмжэлэн заагаад, тэдэнээ яажа усадхахыень хэлэжэ үгөө. Ахамад нүхэдэйнь шанга шүүмжэлэл комсомолшуудта саашадаа һайн һургаал болохо ёһотой.

Залуушуулай ажал хэрэг, һанал бодол, һуралсал тухай ходол һонирхожо байдаг һэн туладаа коммунистнарай тэдэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һайн үрэ түйладагынь мэдээжэ. Энээнһээ уламжалан, нэгэ иимэ юумэ һануулая. Үнгэрөөшэ хабарай тарилгын эхилхэһээ түрүүн арбан залуу хүбүүд трактористын мэргэжэл олгоһон саарһатай болоо һэн.

Хэрбээ парткомой тэдэнэй хэрэгтэ оролсоогүй һаа, хүбүүд мэргэжэлгүй үлэжэшье болохо һэн. Юундэб гэхэдэ, колхозой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн курсын дүүрэхын урда тээ хүбүүд хэшээлнүүдһээ таһардаг болоо бэлэй. Парткомой зүбшэлөөр комсомолой комитедэй суглаан зарлагдажа, хүбүүдэй хэшээлээ гээдэг шалтагаан элирүүлэгдэжэ, тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ тухай хэлсэгдэбэ. Тэрэ суглаан дээрэ колхозой ахалагша мэргэжэлтэд, коммунистнар байлсаа һэн. Хабарай тарилгын үедэ шэнэ трактористнар комсомол-залуушуулай агрегадта барагаар хүдэлжэ гараа.

Комсомолой 50 жэлэй ойе «Искра» колхозой комсомолшууд болон залуушуул ажалай эрхим амжалтаар угтахые шиидэнхэй. Тэрэниинь үбһэ хуряалгын ажал дээрэ хүдэлдэг залуушуулай эрхим ажал гэршэлнэ.

Сэхыень хэлэхэдэ, «Искра» колхоз аймагайнгаа ажахынуудай дунда ниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгээр эрхимлэжэ ябана гүб даа. Үбһэ хуряалгын халуун ажал дүүрэнтэхэ тээшээ боложо байна.

Залуушуулай агитбригада үбһэшэдтэ ерэжэ, үдын богонихон забһарлалай үедэ концерт харуулжа, хөөрэлдөө үнгэргэ[...] дихэ юм. Залуушуулай бүх[...] нонуудта КПСС-эй ЦК-гай [...] мэй материалаар хөөрэлдөө[...] лоо.

«Знание» бүлгэмэй эхи[...] низацитай, ВЛКСМ-эй [...] тедтэй хамта колхозой [...] комсомолой түүхээр лекци[...] цикл эмхидхээ. Һаяхан [...] Соёлой байшан соо «Ле[...] комсомолой түрүүшын шан[...] темээр лекциие механик В[...] Лобанов уншаба. Комсомол[...] хэ тухай лекцинүүд саашаа[...] үнгэргэгдэжэ байха юм. [...] һа агитаторнууд, полити[...] торнууд һаяхан баталагдаһ[...] һан «Гэр бүлэ, гэрлэлгэ [...] Хуулиие» залуу колхозн[...] ойлгуулхын тула хү[...] ябуулжа эхилээ.

Зүрхэ сэдьхэлдэнь зориг [...] руулан, залуу хүнүүдые у[...] ха гээшэ партийна организ[...] хэнэй үдэр бүриин хэрэгүү[...] гэн. Тэрэниие «Искра» ко[...] коммунистнар һайн ойлгоно[...]

Э. ДОБОЛО[...]

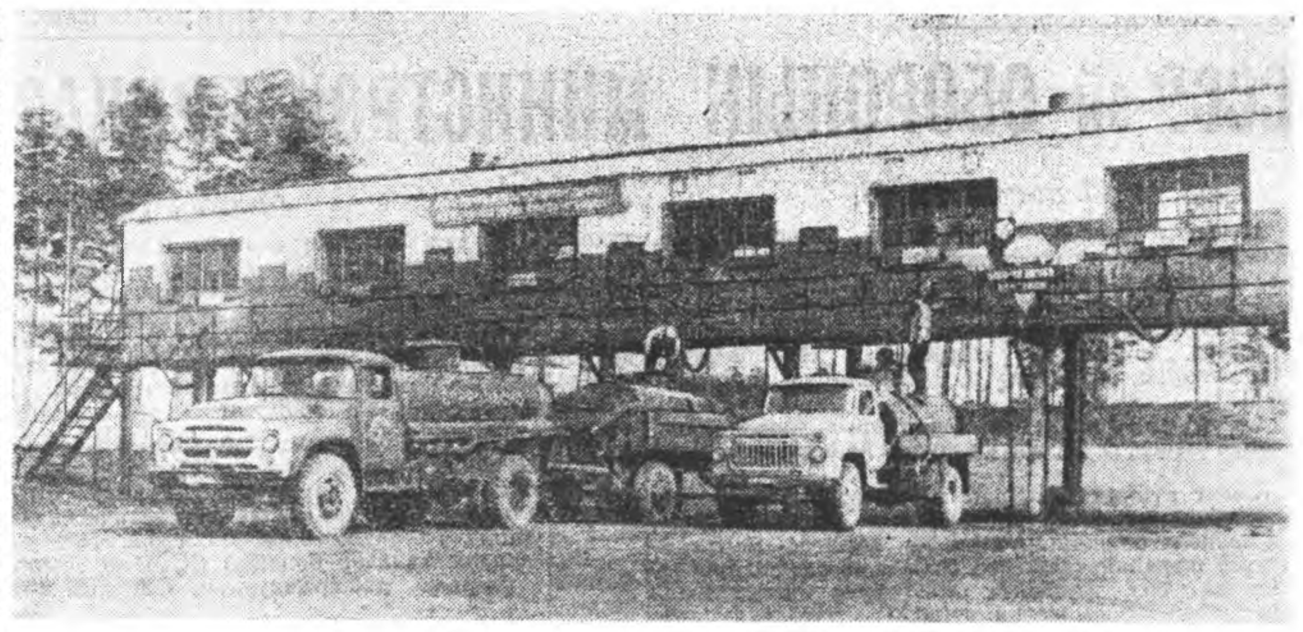

МҮРЫСЭХЭДЭ УРМАТАЙ ДАА...

ХОЁР ЖЭЛЭЙ саана һэн. Манай Улаан-Үдын нефтебазын хүдэлмэрищэдые Эрхүүгэй областиин Жилкинскэ нефтебазын хүдэлмэрищэд социалис мүрысөөндэ уриба. Энэ хоёр предприятиин дунда социалис мүрысөөн дэлгэржэ, хэзээнэйхиһээшье эршэмтэйгээр хүдэлмэришэн бүхэн ажаллаһан юм. Тиигээд квартал бүриин дүнгүүдые согсолон гаргажа үзэхэдэ, манай нефтебазын хүдэлмэришэд түрүүлһэн лэ байха.

Байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдые согсолон гаргажа үзэхэдэ, Улаан-Үдын нефтебазын хүдэлмэришэд һайн амжалтануудые түйлажа, нэгэдэхи һуурида гараад, РСФСР-эй «Главнефтеснаб» трестын Эрхүүтэй управлениин дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Манай нефтебазын хүдэлмэришэд ажалаа зүбөөр эмхидхэн ажаллаһанай ашаар 6 һара соо 240 мянган түхэригэй бензин, керосин гэхэ мэтын үнэтэй сэнтэй шэнгэн түлишэ арьбалһан байна.

Тус коллектив түйлаһан амжалтан[...]даараа һанаагаа амараад байдаг бэшэ, харин бүри һайнаар ажаллажа, республикынгаа колхоз болон совхозуудта, промышленна предприятинуудта шухала хэрэгтэй шэнгэн түлишэ һаатуулангүй эльгээхые оролдоно бшуу.

Социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо ажаллаһан манай нефтебазын коллективэй гурбанайнь нэгэ хуби коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө хүдэлмэришэн бүхэн оролдожо хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллана. Энэ бүхы оролдолго үүсхэл гаргаһанай ашаар һүүлшын үедэ ажалай бүтээсэ 9 процент дээшэлбэ.

Үдэр хоногой ошохо тума коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хүдэлмэришэд олошорно. Тэдэнэй дундаһаа түрүү хүдэлмэришэд М. Трифонов, Иван Агапов, В. Курякин, М. Телегина, В. Кутак гэгшэд шалгаран гаража, хамта хүдэлдэг нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулан ажаллана.

Республикымнай колхоз, совхозуудай таряа хуряаха халуун саг хүрэжэ ерэбэ. Хүдөө ажалшадай ажалые һаатуулангүй саг соонь шэнгэн түлишөөр хангаха харюусалгатай асуудал манай коллективэй урда табигдаад байна. Манай хүдэлмэришэд хүдөө ажалшадай түргэн саг соо таряагаа хуряаха ябадалда туһа хүргэхөөр эридшиидэнхэй.

Зурагууд дээрэ: 1). Шэнгэн түлишэ автомашинануудта ашагдажа байна. 2). Шэнгэн түлишэтэй цистернэнүүд нефтебазада ерэбэ.

М. СУТУРИНАЙ фототекст.

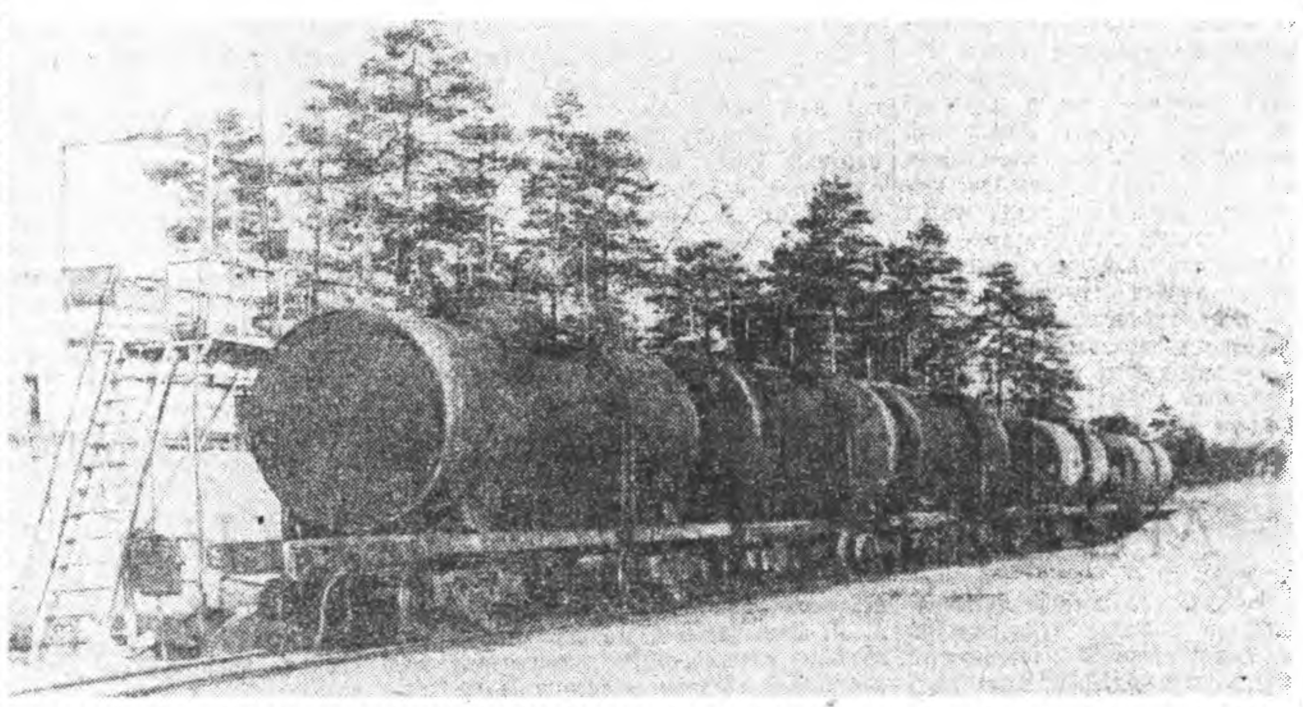

СИЛОСЭЙ УРГАМАЛ ХУРЯАХА ШЭНЭ АРГА

Республикын колхоз, совхозуудта силослэхэ хараатайгаар таригдаһан ороохото болон бобово ургамалнууд нилээд ехэ. Энээниие хуряахын тула СК-2,6; КС-2,6 комбайнууд хэрэглэгдэнэ. Эдэ машинанууд өөһэдын нэгэ хэдэн дутагдалтай юм.

Нэгэдэхеэр, дээгүүр хадажа, зарим ган жэлнүүдтэ ургаһан ногоон тэжээлэй 20—30 процентыень үлөөдэг. Хоёрдохёор, хадагдаһан ургамал утаар хэршэгдэжэ, машинын хоорбо соо бага тэжээл ородог. Иимэ комбайнуудаар хадагдаһан, автомашинаар зөөгдэһэн ногоон тэжээлэй тонныи коэффициент 0,3—0,4-һөө ехэ болодоггүй.

Эдэ комбайнуудай дутуу дунданууудые хараада абажа, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой ахалагша инженер И. С. Каштыкинай хүтэлбэрилгэ доро артелиин МТМ-е даагша М. И. Мальцев, эндэхи комбайнернууд А. Д. Белоусов, А. И. Коршунов гэгшэд силослэхэ гэжэ тариһан ороохото, бобово ургамалнуудые амяарлан хуряажа абаха шэнэ арга дурадхаһан байна.

Таряа хуряадаг комбайнда шалгагдаһан ЖВН-6 гэжэ жаткаар ургамалнуудаа сабшажа, баал болгомсоороо ПНУ-2 гэжэ подборщик тааруулагдаһан силосэй комбайнаар тэрэнээ суглуулан хэршэнэ. Иимэ аргаар силосэй ургамалнуудые хуряахада комбайнай бүтээсэ 2—3 дахин ехэ болоно. ЖВН-6 жаткын ехэ доогуур хададагһаа боложо, абтадаг ногоон тэжээл 20—30 процентээр нэмэнэ. Баалнуудһаа хэршэгдэһэн ногоон тэжээлэй ехэжэжэхэн байдагһаа боложо, автомашинын бүхээг түргөөр, нягтаар дүүрэдэг. Гектарай 40—50 центнер ногоон тэжээл гарадаг ороохото ургамал тус ажахыда иимэ аргаар хуряахада, «ГАЗ-93» автомашиныи 60—70 сантиметр үндэр болгогдоһон кузов 4—5 минута соо обойшоно.

Нэгэдэхи фото дээрэ—подборщиктой силосэй комбайн. Подборщигой холбоогдохыень хоёрдохи фото дээрэ харанат.

Силосэй комбайнда ПНУ-2 подборщик табихын тула тус комбайнһаа хайша хүдэлгэдэг СК5Е-10 г гэжэ деталиинь, хайшань, мүн пальцануудайнь хоёр секци абтаха зэргэтэй. Подборщигой баруун, зүүн хоёр кронштейнүүд 260 миллиметрээр богони болгогдохо. Подборщигоо холбохын тула тайраһан газарһаа 30 миллиметр зайда кронштейн бүхэнэй уладань нүхэ гаргаха. Подборщигой гол минута соо 120—180 эрьелдүүлхэ редуктор табигдана («Искра» колхоздо ЖРС-4,9 жаткын мотовилын редуктор иимэ комбайнуудта тааруулагданхай).

Силосэй комбайнда ПНУ-2 подборщик тааруулхын тула Мухар-Шэбэрэй «Искра» колхоздо нэгэ хүнэй 10 час хүдэлһэн жэшээтэй саг хэрэглэгдээ. Энэ гаргашань иимэ аргаар силос хуряаха үедэ харюулагдана. Хэрбээ урдань силосэй нэгэ комбайн үдэрэй 5—6 гектар хуряадаг һаа, мүнөө подборщигтой комбайн 10—20 гектарай баал нэгэ үдэр соо суглуулна.

Байгша ондо республикымнай колхоз, совхозууд 160 мянган гектарта таригдаһан ороохото ба бобово ургамалнуудые силослэхээр хуряаха. Энэ ехэ талмайн ургамалые һайн шанартай шэмэтэ тэжээл болгожо абахын тула ажахы бүхэн Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой механизаторнуудай жэшээгээр силос хуряадаг комбайнуудта подборщигуудые тааруулха ёһотой.

В. МОСКВИТИН,
Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын механизациин таһагай ахалагша инженер.

К. НОВИКОВ,
республикын «Гостехнадзор» инспекциин начальник.

СУРТАЛ НЭБТЭРҮҮЛГЫН ҺОНИН[...]

ПОЛИТИНФОРМАТОРНУУДАЙ БҮЛЭГ

Нарһатын совхозой парткомой дэргэдэ арбан хүнһөө бүридэһэн политинформаторнуудай бүлэг эмхидхэгдэнхэй юм. Тэдэнэр—үбһэ хуряалгын үедэ тэжээл бэлэдхэлгын бригада, звенонуудай, хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха даабаритай коммунистнар. Тус бүридөө тэдэнэр даажа абаһан участогтай, тэндээ үе-үе болоод лэ ошожо, хөөрэлдөө эмхидхэжэ байдаг заншалтай.

Политинформатор Нимбу Доржиевич Доржиев һая нэгэдэхи отделениин нүхэр Дондоковой [...]даг оньһожоруулагдамал бригадын үбһэшэдтэй уулзажа, һүүлэй үедэ болоһон шухала шухала һонин[...] тухай мэдээсээ. Тиихэдээ КПСС-эй ЦК-гай июлиин Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай тодорхойгоор элидхэжэ үгэбэ. Социалис мүрысөөнэй дүн гаргалгада туһалалсаа.

ПРОПАГАНДИСТНАР ХҮДӨӨ ГАРАБА

КПСС-эй райком үбһэшэдтэ лекци уншаха, элидхэл хэхэ болон хөөрэлдөө эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа онсо хандуулна. Ажахы бүхэндэ политинформаторнуудай бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Мэнэ һая 15 хүнһөө бүридэһэн бүлэг пропагандистнарые колхоз, совхозуудта ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэн ябуулхаар эльгээбэ. Тэрэ бүлэгые КПСС-эй райкомой секретарь Р. Г. Раднаев хүтэлбэрилнэ.

Хүдөө нютагуудта, сабшалан дээрэ хүдэлэгшэдтэ ошоһон эдэ лекторнууд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ба КПЧ-гай ЦК-гай Президиумэй хоорондо [...] хэлсээнэй, социалис [...] коммунис ба хүдэлмэри[...] тинуудай хүтэлбэрилэгша[...] тиславада болоһон уулза[...] лэ абтаһан Мэдүүлгын, [...] [...] июлиин Пленумэй [...] бэринүүдтэй гүн гүнзэгы[...] нарые улад зондо та[...] ойлгуулха зорилготой ю[...]

Ж. ЦЫД[...]
Яруунын аймагай «[...] туяа» газетын реда[...] [...]ор[...]

ТҮРҮҮШЫН ДҮН

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат байгша оной январиин нэгэнһээ түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда бүхы үйлэдбэреэ оруулһан байна. Иигэжэ шэнэ ёһоор хүдэлжэ эхилһээр найман һара болохонь.

Комбинадай дирекци, парткомой үүсхэлээр үйлэдбэри эрхилхэ шэнэ гуримай түрүүшын алхамуудта зорюулһан экономическа конференци Закаменск хотодо үнгэргэгдэбэ. Тэрэ конференцидэ предприятиин партийно-ажахын эдэбхитэд, түрүү хүдэлмэришэд уригдаһан байгаа.

Комбинадай главна экономист Н. Б. Добровенский түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда орожо хүдэлһэн хахад жэлэй дүнгүүд тухай дэлгэрэнгы элидхэл хэбэ. Түрүүшын алхамууд яһала һайн үрэ дүнтэй гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдээ. Комбинат хадаа хахад жэлэй үйлэдбэриин түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Бэлэн болоһон продукци саашань худалдаи ябуулха түсэб үлүүлэгдээ. Нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулбал, продукци худалдалга 6,4 процент ургаһан байгаа. Олзо орошонь мүнлэ нилээд дээшээ болоо. Тэрэнэй хэмжээн 30,6 процент болоно. Аша үрэнь баһал ехэ.

Үйлэдбэриин гол фонднууд һайнаар ашаглагдажа, алибаа гаргашые хорооходо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, бүтээһэн продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха талаар үрэ дүн һайн. Тиигэбэшье, түрүүшынхеэ нэбтэрүүлэгдэжэ байгаа энэ шэнэ гуримые хүсэндэнь хүргэхэ хэрэгтэ дутагдалнууд баһал бии.

Эдэ дутагдалнууд тухай [...]хэл дотор, мүн Холтоһоной рудниигай начальниг А. А. Балдаевай, Первомайска руднигай [...]женер З. В. Никитинэй, [...]дай ажал эмхидхэлгын [...] хүлһэнэй таһагай начальн[...] Нижнигэй болон бусадай [...] үгэнүүд дотор тэмдэглэгд[...]

Комбинадай парткомой [...]риин орлогшо А. Г. Ви[...] тэлбэрилхы тушаалтада[...] жэлтэдэй экономическа [...] һайжаруулха асуудалда а[...] онсо хандуулба.

Үйлэдбэриин экономи[...] дүнгые улам һайжаруул[...]го тодорхойлһон хэмжэ[...]нууд эндэ баталагдан а[...]

А. Б[...]

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛ[...]

ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛ БА АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭ

Республикын колхоз, совхозуудаар үбһэ хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байһаар. Силос даралгашье баһал эршэдэжэ захалба. Үбһэ хуряалга хадаа хүдөө ажахыдахи эгээл харюусалгатай, олон хэрэг шиидхэхэ хаһа гээшэ ааб даа. Ерэхэ үбэлжэлгын үедэ ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ сабшажа абаха, силос дараха гэһэн зорилго эгээл мүнөө үедэ, зунай һүүлшын һарын эдээхэн хэдэн хоногой туршада шиидхэгдэхэеэ байна бшуу.

Энэ шиидхэхы удха шанартай үедэ аймагай газетэнүүдэй бэелүүлхэ үүргэ нилээд ехэ. Үбһэ хуряалгын ябасые харуулха, үбһэшэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ үдэр бүриин хэрэгые газетэ бэедээ даажа абаха уялгатай байһаниинь мэдээжэ. Гадна энэ шухала хүдэлмэриие һаатуулжа байһан ушар шалтагаануудые, дутуу дунда зүйлнүүдые элирхүүлхэ, тэдэниие түргэн дары усадхаха ябадалдань партийна организацинуудта али болохоор туһалхые оролдохо зэргэтэй.

Тэжээл бэлэдхэлгын халуун хаһын ябажа байһан энэ үедэ Бэшүүрэй аймагай **«Бэшүүрэй таряашан»** газетэ урдахи зорилгоёо хэр зэргэ дүүргэжэ байһыень эндэ харуулха хүсэлэн түрэнэ. Юуб гэхэдэ, тус газетын хүдэлмэридэ халан абамаар, һургаал боломоор һайн юумэнүүд олон. Редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй гаргажа байһан оролдолгонь ехэ.

Аймагай ажахынууд сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тулада үнгэрһэн хабартаа горитой хүдэлмэри хэһэн байна. Уһанай газар нэлэнхыдээ хоёр дахин, мүн зарим участогууд гурбашье дахин уһалагдаһан, гушаад мянган тонно нагшэбхэ, 300 гаран тонно минеральна үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулагдаа, үтэгжүүлэгдэһэн сабшалангай хэмжээн нилээд үргэдөө. Луговодуудай хэһэн энэ ехэ хүдэлмэриин аша туһаар сабшалан хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар ургаһан, тиигэжэ нилээд ехэ үбһэ абаха арга бии болоһон байна. Ушар иимэһээл газетэ бүри эртэнһээ үбһэ хүряалга тушаа анхаралаа табижа эхилээ юм.

Июлиин эхеэр газетэдэ толилогдоһон «Үбһэшэдэй звенонуд бэлэн гү?» гэһэн түрүү бэшэг дотор энэ табигдаһан асуудалда гүйсэд дүүрэн харюу үгтөө. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ бэлэдхэлэй ямараар ябажа байһые тэмдэглэхэ зуураа, үбһэшэдэй звенонуудые эмхидхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулһаниинь, энэ хэрэгтэ ушаржа байһан дутагдалнуудые саг соонь элирүүлһэниинь һайн. Удаадахи номернуудай нэгэндэ Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой үбһэ хуряалгада һайнаар бэлдэжэ байһан хэрэг үйлые тодорхойгоор харуулжа шадаа.

Бэшүүртэ үбһэ сабшалга июлиин арбаадһаа эхилээ һэн. Энэ хүдэлмэриин захалһан түрүүшын үдэрһөө газетэ богонихон мэдээсэлнүүдые ажахынуудһаа, үбһэшэдэй звенонуудһаа толилжо эхилээ. Түрүүшын дүн согсолгые, хэнэй звеногой мүрысөөндэ илаһые, ямар шагнал болон магтаалда хүртэһэниие тоб байса мэдээсэнэ. Тиигэхэ зуураа, Сэлэнгын аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй гаргаһан үүсхэлые бэшүүрэйхидэй зориг түгэлдэрөөр дэмжэжэ байһые газетынгаа хуудаһанууд дээрэ харуулхые мүн лэ оролдоно.

Уданшьегүй Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой главна экономист нүхэр Некипеловтэ газетэ үгэ үгэбэ. Нүхэр Некипелов үбһэшэдэй ажалай түлөөһэнэй ямар гуримтайгаар энэ совхоздо зохёогдоһониие дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Энэ статьяһаа һургаал абамаар, бусад ажахынуудай анхармаар юумэн олон. Тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд үбһэ хуряажа ябагшадай ажалай түлөөһые урмашуулхы шэнжэтэйгээр түлэхэ гурим тогтоогоо. Эндэ ажалай бүтээсэ, болзор, шанар, түсэбэй дүүргэлтэ түлбэриин гол һудаһаниинь болохо. Мүрысөөгөөр илагшадта барюулха шаншье баһал иимэ сэгналтэнүүдһээ дулдыдаха байна. Үбһэ хуряаха даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн звеногойхид нэмэлтэ түлбэри үбһөөрнь ямаршье түлөөһэгүйгөөр), мүн мүнгөөрнь абаха юм.

Үбһэшэдэй үдэр бүриин хүдэлмэриие, тэдэнэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе үргэнөөр харуулха гэжэ нилээд оролдоно. «Тельманай нэрэмжэтэ артелиин колхозникуудай уряа», «Профсоюз ба үбһэ хуряалга», «Мүрысөөнэй дүлэн соробхилно», «Улаан туг—түрүү звенодо», «Дүн согсологдобо», «Мүрысөөн улам дэлгэрэг лэ» гэхэ мэтын статья, корреспонденци ба информацинууд дотор аймаг соо улам эршэдэжэ байһан мүрысөөнэй долгин яһалахан харуулагдана.

Үбһэшэд тухай бэшэхэ зуураа, үндэр баян ногоо ургуулһан суута луговодууд тухайгаа энэ үедэ газетын хөөрэдэгынь баһал һонирхолтой байна. Тэрэнэй оролдосотой ажалай ашаар шанаржуулагдаһан участогуудһаа гектарай 20—30 центнер үбһэ хуряажа байһан үбһэшэд али зэргэ ханангяар хүдэлнэ гээшэб. Бодонгуудай совхозой луговод үбгэд Л. Э. Эрдынеев, Ц. Ц. Цибудеев гэгшэдэй дүрэ зурагуудые томоор буулгажа, ажалайнь үрэ дүнгые элирхэйлэн бэшэжэ толилһониинь уншагшадай анхарал татамаар. Луговодуудай хүдэлмэриин, дүн мүрысөөнэй аша мүнөөл харагдажа байна ха юм.

Газетын үшөө нэгэ һайн талыень эндэ тэмдэглэнгүй гаража болохоор бэшэ. Энэнь юуб гэхэдэ, редакциин хүдэлмэрилэгшэд үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ байһан түрүү дүй дүршэлые олоной анхарал татамаар харуулба. Августын эхинэй нэгэ номерто. В Ильинэй «Сабшалан дээгүүр сууряатагша шэмээн» гэжэ репортаж толилогдоо. Тэрээн дотор Бэшүүрэй совхозой нэгэдэхи отделениин тэжээл бэлэдхэлэй 5-дахи бригадада эмхидхэгдэһэн оньһожоруулагдамал комплексно бригадын дүй дүршэл харуулагдана. Үбһэ хуряалгын бүхы хүдэлмэри эндэ оньһожоруулагданхай. «ППВ-1,6» гэжэ прессподборщик түрүүшынхеэ эндэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдана. Уншахада зохид найруулгатайгаар, хүдэлмэриин шата бүхэниие фото-зурагаар харуулһан энэ репортаж саг соогоо толилогдоо.

Мүнөө Бэшүүрэй аймагай колхоз, совхозууд тэжээл бэлэдхэлгые амжалтатайгаар ябуулжа[...] Энэ үедэ абтаһан үбһэ[...] доной энэ үеынхитэй с[...] хоёр дахин ехэ. Шанар һа[...] хи ажахынуудта ажалай [...] мүрысөөнэй үрэ дүн гарга[...] хэзээнэйхиһээ гуримтай. [...] жалта түйлаха ябадалда[...] газетэ хубитаяа нилээд о[...] жэ тэмдэглэхэ шухала. [...] долгыень газетын номер б[...] шэлжэ үгэнэ. Иимэл ёһо[...] шадаа таряа хуряалгын, [...] шэнэ ургаса тушаалгын [...] риие харуулха байһанда[...] мээр.

Тиихэтэеэ хамта ябуу[...] дэн ажаглалта хэлтэй [...] дэхеэр, үбһэ хуряалга ай[...] жэгдэ һайнаар ябана гээ [...] болохо. Энэ талаар дут[...] бии. Тэжээл бэлэдхэлгэд[...] дутуу дунданууудые эли[...] тэдэниие усадхаха эрилт[...] шүүмжэлхы материалнуу[...] тын хуудаһануудта хомор[...] доно. Үбһэ сабшалгын эх[...] ха үеэр «Түрүүшын са[...] гуримгүй байдал» гэһэн [...] вой XXI партсъездын [...] артельһээ бэшэһэн шү[...] корреспонденциһээ бэшэ [...] олдоогүй.

Хоёрдохёор, үбһэшэд[...] ниитэ-политическэ хүдэл[...] яажа ябуулдаг тухай, пар[...] хидхэлэй хүдэлмэриин ар[...] тухай, саг зуурын парти[...] гүүд тухай асуудалнууд[...] анхаралаа хүсэд табяагүй[...] Эдээн тушаа бэшэхэ юу[...] олон байһые арсахын [...] ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ой[...] байһан комсомолшууд бо[...] үетэнэй сабшалан дээрэ [...] байһан хэрэг үйлые дур[...] гаа һаа, үлүү болохогүй [...] сомол-залуушуулай звено[...] нууд аймаг дотор олон [...] дахяар, үбһэ хуряалгын т[...] тухай дэлгэрэнгыгээр бэ[...] мүнөө үеын шухала [...] талаар дутагдал баһа би[...]

Саашадаа таряа хуря[...] сые харуулхадаа эдэ ал[...] дабтахагүйе оролдохо б[...] найданабди.

ЗОРИГЖОНХОЙ

Зунай бэлшээриин үедэ малаа һайнаар адуулжа, ехээр таргалуулха зорилго малшан бүхэн урдаа табина.

Яруунын аймагай Нарһатын совхозойхидой «100 үдэртэ—100 килограмм» гэһэн үүсхэлые Аха нютагай малшад халуунаар дэмжэн абаа һэн. Тиин энэ нютагта бэлшээриин газар тон бага, коммунист М. Л. Актиновай хүдэлжэ байдаг холын Забит гэжэ газар хада хабсагай ехэтэй юм. Тиибэшье энэ малшан урагшатайгаар ажаллажа байна. Тэрэ даадаг 210 толгой малаа һайнаар адуулжа, шэгнүүрыень дээшэлүүлхые оролдоно. 100 үдэр соо 80—90 килограммаар малай шэгнүүрые нэмээхэ уялга абаад, заатагүй хэлэһэн үгэдөө хүрэхөөр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Л. Актинов.

П. ЖУЖАЕВАЙ фото.

ҺАЙНДЭРӨӨРТНАЙ, ОГТОРГОЙН УУДАМЫЕ ГАТАЛАГШАД!

Мүнөөдэр—СССР-эй Агаарай Флодой үдэр

СКВА. «Домодедово» аэропорт.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ЭРДЭЭ ХҮРЭМӨӨР...

и оронойнмнай ажалшад СССР-арай флодой гушан зургаадахи өөдэр һайндэрлэжэ байна.

бүри үнгэргэгдэдэг заншалта йндэрөө манай Улаан-Үдын ртын хүдэлмэришэд ажалай мжалтаар угтаба.

лай флодой һайндэрые түрүү тэмдэглэһэн 1933 ондо агаа-43 мянгаад шахуу пассажир-ээгдэһэн юм. Энэмнай тиихэ-ы орон дотор харуулагдаһан баримта болоно. Ганса манай лика соо байгша ондо иимэ пассажирнууд нэгэ һарын дуратай газартаа ниидэжэ Улаан-Үдын аэрофлот байг-ой дүүрэтэр 61—63 миллион шэрэхэ түсэбтэй. 1936 асуулжа үзэхэдэ, аяар 1670 үлүү ехэ болоһон байна бшуу. үрһэн үе соо Совет оронойавиаци парти, правительст-раалһан түсэбэй ёһоор улам хүгжөөгдэжэ, арад зоной зол ай холын хараата замые бого-соо дүүргэдэг болоһониинь үхэндэ мэдээжэ. Мүнөө манай агаарай онгосонууд дэлхэйн шуу процент ашаае шэрэдэг ой. «СССР» гэжэ бэшэгтэй онгосонууд Европо, Африка, Хойто болон Урда Америкын 45 хотонуудта хүрэдэг болоо.

ой граждан авиациин самолёт, дуүд холо ниидэдэгээрээ дэл-рэ түрүү һуури эзэлһэн зан-хэндэ бушуу түргөөр агаарта гарахаар — түхеэрэгдэһэн БЕ-30, ТУ-154 гэһэн шэнэ самолёдууд, мүн абяан-гөөр ниидэдэг ТУ-144 гэжэ онгосо болоно. Абяанһаа түр-ниидэдэг агаарай онгосонуудай тада ороходо, аэрофлодой бүри дээшэлхэ болонхой. 1970 доторнай 75—80 миллион рнууд хаана ошохо дуратай гнээл дары түргэн хүргэгдөөд хаар хараалагдана.

эй арадай ажахыда авиаци ын үргэдхэгдэхэдэ, манай айшье ажахынууд авиациин хаар тарянай талмай үтэг-, ургасын хоротонтой тэмсэ-оһониинь хүн бүхэндэ мэдээ-

н-Үдэдэ, 1936 ондо анха ту-авиационно бүлэгэй бии бол-до, оройдоол арбаад шахуу ПО-2 гэһэн түхэлэй самолёдууд һэн. Мүнөө энэ тоо барим-ар болоһые уншагшад өөһэдөө мэдэжэ байна ёһотойт.

Буряад оронойнмнай хүгжэн бүри агаараар нии-лтайшуулай тоо жэлдээ 20—цент хүрэтэр олошорно. Байг-ой зургаа һарын туршада -Үдын аэропортһоо болон рес-ын аймагуудһаа 184181 хүн ниидэжэ, аянайнгаа ута за-һаһан, үнэтэ сагаашье гам-даһан байна бшуу. Дурсаг-баримта 1965 оной нэгэ жэ-бтэй адли болоно.

аар ниидэхэ дуратайшуулай ые юугээр гэршэлхэб гэхэ-ублика соогуурнай шэнэ тү-самолёт ниидэдэг болоһон. уритай ЛИ-2 гэһэн түхэлэй 1963 онһоо хойшо манай ын хото, хүдөөгэй дуулим-а, таряашад, малшадай һуу-иидэн үнгэрдэг болоо. энэ онгосо Улаан-Үдэһөө Хэ-ргажанай-Адаг, Хурамхаан, а, Багдарин, Нарһата, Хори ябадаг юм.

ахи 1966 онһоо өөрымнай ын предприятиин бүтээжэ н, одоошье гоё һайхан АН-24 агаарай онгосо ашаглалгада Зүүн Сибириин тайга дээ-ужайтаг болоо.

һайн, һайханшье агаарай республика соогоо гансахан анай-Адаг, Хурамхаан. Рома-рэтэр мүнөө дээрээ ниидэнэ. тэлэй энэ самолёдые респуб-ниислэл хотоһоо Багдарин, Петропавловка, Хэрэн, гарск болон бусад аймаг-отэй холбоотой болгоо һаа, айна байгаа гээшэб? Дурсаг-нуудые ойрын жэлнүүдтэ , арад зоноо баясуулха

ин, авиаци гансашье хүн холын аян замда шэрэхэһээ республикымнай таряашад, ууд, ойн харуулшадта, ме-хүдэлмэрилэгшэдтэ хэды һа хүргэдэг гээшэб! Бо-хэлэхэдэ, манай аэропортын самолет, вертоледууд ургамалай хой-ноһоо харууһалха, ургасын хоротон, хорхой шумуултай тэмсэл хэхэһээ эхилээд, ногоо тариха, модоной үрэ-һэ сасаха хүрэтэр хоёёд янзын тусхай даабари дүүргэдэг.

1964 ондо манай аэропортын лётчигууд республикын ажахынуудай 50 мянган гектар талмай химическэ аргаар элдэһэн байгаа һаа, энэ жэ-лэй үнгэрһэн үе соо тэрэнээ 114036 гектар талмайда хүргөөд байна. Энэмнай республикын колхоз, совхо-зуудай техническэ культура болон ороохо таряа ехээр хуряажа абаха-дань ехэ туһа нэмэри боложо үгэнэ. Һүүлэй үедэ иимэ арга олоной һай-шаал, магтаалда хүртэдэг болоо. Гансахан байгша оной хабар 56 ажахы тарялан, сабшалан дээрээ авиациин хүсэтэ техникэ хэрэглэһэн байна. Агаарһаа ажахынуудай тарялан, сабшалан элдүүрилхэ хүдэлмэ-ридэ летчигууд Л. Н. Букин, Н. И. Вахрашин, Ю. Ф. Трифонов, В. П. Петряков, Ю. К. Хохлов, В. Н. Мэрозов гэгшэд эрхим һайн амжалта харуулаа. Эдэнэр бултадаа тус тустаа арбан гурбаад мянгаһаа дээшэ тал-май элдүүрилһэн. Тиихэдэ авиатех-нигүүд В. С. Лебедев, Н. С. Лях, В. М. Эрдынеев, авиамеханигууд Н. М. Катоманов, авиамотористнууд В. Е. Самарин, Е. Л. Рубинец, тус-хай автомашинын жолоошод П. И. Шангин, А. А. Скуратов, П. В. Ливанов гэгшэд самоледуудай агаарта дэгдэхынь урда тээ техническэ һайн харууһа эмхидхэжэ, богони саг соо хараалагдаһан даабаряа дүүргэжэ ерээ бэлэй.

Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ туһаламжа үзүүлхээр авиаторнуудай ерэхэдэнь, һайнаар угтажа абаһан, туһаламжа үзүүлһэн ажахынууд бии. Тэдэнэй тоодо Кабанскын аймагай Шергинскэ совхоз, Зэдын аймагай Борьёогой совхоз, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз оролсоно.

Манай Байгал шадарай, уларилда шадажа, шадамар бэрхээр машинаяа ябуулдаг вертолетчигууд олон. Эдэнэр ехэнхидээ хүнэй дабашагүй гэхээр хабсагай, үндэр хада уулануудые дээгүүр ниидэжэ, геологуудта, байгаалиин хэбтээшэ бэдэрһэн экспедицидэ, ойн түймэр саралгада ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, туһалалсадаг юм. Үнгэрһэн зургаан һарын туршада МИ-1 түхэлэй вертолет 3337 час, МИ-4 6359 час ниидэһэн байна. Аюулай тохёолдоһон газарта вертолёт ошодог. Байгша оной хабар Хэжэнгэ тосхон шадар уһанай ехэ үерэй болоходо вертолёдууд гурбан мянгаад мал абарһан, ажалшадые хуурай газарта гаргалсаһан байна.

Республикын авиациин хүдэлмэрилэгшэд колхоз, совхозуудай поли дээрэ ажаллагшадта, ойн ажахые хараагшадта, геологууд болон медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэ сүүдхын ямаршье сагта хододоо туһалхаар, хододоо бэлэн байдаг.

Авиацида олон, удаан жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлжэ, долоон жэлэй түсэбтэ даабари дүүргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан манай олохон авиаторнууд Совет оронойнгоо орден, медальнуудаар шагнагдаа һэн. Тэдэнэй тоодо: авиазвеногой командир Д. И. Тоболин, бортмеханик А. Е. Буркин, авиатехник А. И. Елисеев, диспетчер Г. Ф. Шевякова болон бусад оролсоно. Энээнэй хажуутаар 40 гаран хүдэлмэрилэгшэдтэ, «Аэрофлодой отличник» гэһэн значогууд барюулагдаа.

Улаан-Үдын аэропортын хүдэлмэрилэгшэд самолет, вертоледуудаа саг соонь харууһалжа, хараалагдаһан түсэбтэ даабаряа дүүргэжэ шадахаар хэзээдэ бэлэн байдаг. Манай аэропорт үнгэрһэн жэлэй гурбан кварталай туршада Зүүн Сибириин граждан авиациин управлениин дамжуулгын Улаан туг барижа ябаа. Мүн байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгээр дамжуулгын энэ Улаан туг дахинаа манай авиаторнуудта бусажа ерэнхэй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн Буряадай авиаторнуудай дунда бүри ехэ эршэ хүсэ оруулһан юм. Энэшье жэлдэ тэрэ охёо алдангүй, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай эрхим амжалтаар угтаха гэһэн мүрысөөнэй долгин үргэн далайсатайгаар авиаторнуудай дунда эбхэрэнхэй.

И. КОРБА,
Улаан-Үдын аэропортын начальник.

СОВЕТ ОРОНОЙ ЖЭГҮҮРТЭ БААТАРНУУД

Н. СКРИПКО,
Авиациин маршал

СССР-эй Агаарай Флодой үдэр Совет орондо жэл бүри, августын 18-да баярай оршон байдалда тэмдэглэгдэдэг. Энэ һайндэр 35 жэлэй саана түрүүшынхеэ тогтоогдоо һэн.

В. И. Ленинэй үндэһэ һуури табиһан Совет Агаарай Флот ехэ, алдар суута замаар ябажа ерээ. Манай авиаци Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ угаа шухала үүргэ дүүртэһэн байна. Гитлеровскэ булимтарагшадта эсэргүү хатуу шэрүүн байлдаанууд соогуур совет авиациин сохилтонууд саг үргэлжэ шангадажа байгаа. Москва шадар манай сэрэгүүдэй добтолходо 1000 гаран совет самолёт хабаадаа һаа, Курск шадарай байлдаануудта 5000 шахуу, Белоруссиин операцида—6000 шахуу, Берлинэй түлөө байлдаанда—8.300 самолёт хабаадалсаһан байна.

Совет лётчигууд партизануудта ехэ туһа хүргөө. Холо ниидэдэг авиаци, Агаарай граждан флот тэмсэн бологшодто 17 мянга шахуу тонно һомо хэрэгсэл, буу зэбсэг, эдеэ хоол, эм дом, шухала хэрэгтэй элдэб ашаа абаашахаһаа гадна, 83 мянга гаран партизануудые агаараар зөөгөө. Совет авиаци Югославиин, Польшын, Албаниин, мүн бусад оронуудай национально-сүлөөрэлгын хүсэнүүдтэ нилээд ехэ туһа хүргэһэн юм. Агаарай Граждан флот дайнай жэлнүүдтэ хамта дээрээ 2 миллион 300 мянган хүниие, сэрэгэй 300 мянган тонно ашаа шэрэһэн байна.

Фашис Германиин агаарай гол хүсэнүүдые имагтал совет авиаци бута сохёо гэһэн баримтануудые буржуазна түүхэшэд буруугаар харуулха гэжэ ядаа, хэзээшье худал болгожо шадахагүй байха. Совет лётчигууд дайнай жэлнүүдтэ 3 миллион дахин агаарта дэгдэжэ, дайсад дээрэ 696 мянган тонно бомбо хаяа. Манай авиаци дайсанай ябган сэрэгүүдые бута сохиходонь фронтнуудтаа ехээр туһалһан юм.

Лётчигуудай дайшалхы ябуулгые үндэрөөр сэгнэһэн ушар дайн байлдаануудта совет авиациин гайхамшаг амжалта түйлаһые гэршэлнэ. Авиационно частьнууд, соединенинүүдэй 60 процентнь баатаршалга, эзэрхэг зориг гаргаһанайнгаа түлөө Советскэ Союзай орденуудаар шагнагдаһан, гурбанай хоёр хубинь хүндэтэ нэрэнүүдтэ хүртэһэн, гурбанай нэгэ хубинь гвардейскэ нэрэнүүдтэй болоһон байна. 200 мянга шахуу авиаторнууд орден, медальнуудаар шагнагдаа, 2420 хүн Советскэ Союзай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө, тэдээнэй 65-ниинь хоёрдохи алтан одоор шагнагданхай.

Коммунис парти, Советскэ правительство Агаарай Флодые, илангаяа сэрэгэй авиациие хүгжөөлгэдэ дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ анхарал хандуулжа үргэлжэлөө. Агаарай-Сэрэгэй Хүсэнүүдые шэнэ техникээр хангаха, авиационно мэргэжэлтэдые бэлдэхэ, дайшалхы мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ, мүн бусадшье асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хэдэ хэдэн тогтоол абаһан байна. Эдэ шиидхэбэринүүдэй бэелүүлэгдэһэнэй ашаар агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд үндэһөөрөө һайжараа.

Совет авиаци реактивна, абяанһаа түргөөр ниидэдэг, ракетэ тээдэг самолёдуудаар хангагданхай. Хэрбээ поршневой двигательнүүдтэй самолёдуудай час соо 500—700 километрһээ дээшэ ниидэдэггүй, 10—12 километрһээ дээрэ гарадаггүй байгаа һаань харин мүнөө үеын реактивна самолёдууд час соо 3 мянган километрһээ түргөөр, 30 мянган метр дээгүүр ниидэдэг болонхой. Мүнөө үеын авиаци янза бүриин электронно, техникээр, жолоодолгын оньһон түхеэрэлгэнүүдээр, ехэ, бага хүсэтэй ядерна зэбсэгээр үргэлжэ дээрээ хангагданхай.

СССР-тэ шэнэ түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй—стратегическэ шэглэлтэй ракетнэ сэрэгүүдэй бии болгогдоод, оперативно-тактическа шэглэлэй ракетэнүүдээр ябган сэрэгүүдэй хангагдаад байбашье, агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд мүнөө үеын дайнда шухала үүргэ дүүргэхэл байха. Ябган сэрэгүүд, Далайн-Сэрэгэй Флот авиациин ехээр хэрэглэгдэһэнэй ашаар лэ дайшалхы зорилгонуудаа амжалтатай шиидхэжэ шадаха байна.

Совет фронтовой авиаци тад онгоо болонхой. Энэ авиаци ябган сэрэгүүдтэй нягта холбоотойгоор дайлалдаха, дабшажа ябаһан, бага хэмжээтэй зүйлнүүдые амжалтатайгаар бута сохихо, зенитно-ракетнэ частьнуудтай хамта дайлалдажа, өөрынгөө сэрэгүүдые дайсанай самолёдуудһаа найдамтайгаар хамгаалха аргатай.

Сэрэгэй транспортна авиаци танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Энэ авиаци сэрэгүүдые, буу зэбсэг, бронетранспортернуудые, танк, ракетэ гэхэ мэтэ дайшалхы хүндэ техникэ холо газарта түргөөр абаашаха шадалтай.

Үнгэрэгшэ жэлэй июль һарада Домодедовэй аэродром дээрэ болоһон агаарай парадта Совет оронойжэгүүртэнэй хүсэтэ техникээр хангагдаһаниинь элеэр харагдаа һэн. Агуу Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан тэрэ һайндэртэ авиациин дайшалхы шэнэ техникэ харуулагдаһан юм. Тэдээнэй дунда абяанһаа түргөөр ниидэдэг шэнэ самолёдууд — ракетоносецууд шанха өөдөө дэгдээд, газарта сэхэ буудаг самолёдууд, ниидэжэ ябаха үедөө далая хумиилгадаг машинанууд, хүсэ ехэтэй вертолёдууд, ашаа ехээр тээдэг транспортна онгосонууд харуулагдаа һэн.

КПСС-эй, Советскэ правительствын зүгһөө саг үргэлжэ һаналаа табиһанай, эрдэмтэдэй, конструкторнууд болон инженернүүдэй, технигууд болон хүдэлмэришэдэй эршэ зоригтойгоор ажалшаһанайнь ашаар СССР-эй Агаарай Сэрэгэй Хүсэнүүд иимэ ехэ амжалта түйлаа. А. Н. Туполев, О. К. Антонов, Г. М. Бериев, С. В. Илюшин, Н. Д. Кузнецов, А. М. Люлька, А. И. Микоян, М. Л. Миль, П. О. Сухой, К. С. Туманский, А. С. Яковлев, мүн самолёт, двигательнүүдые зохёодог бэлигтэй бусадшье хүнүүдэй толгойлдог конструкторскэ бюронуудай коллективүүд авиационно эрхим техникэ бии болгохо хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргөө.

Совет авиационно конструкторнууд гайхамшаг туһалагшадтай. Самолёдуудые туршадаг лётчигууд туһай хэлэхэ хүсэлтэйб. Ниидэлгын түйлай ехэ бэлиг шадабаритай тэдэнэрэй эрэлхэг зоригто ажал заримдаа аюултайшье байдаг. Самолёдуудые туршадаг СССР-эй габьяата лётчигууд С. А. Микоян, А. П. Молотков, П. Ф. Кабрелев, Ю. В. Сухов, П. И. Шишов, И. К. Гончаров, СССР-эй габьяата штурманууд туршагшад Б. Е. Калиновский, Н. К. Полетаев, мүн бусад олон хүнүүд авиационно техникэ бии болгохо, хүгжөөхэ хэрэгтэ хэмжээлэшэгүй ехэ оролдолго гаргалсаа.

Совет авиаци космонавтикын орон болонхой. Авиаторнуудай дундаһаа Ю. А. Гагарин, Г. С. Титов, А. Г. Николаев, П. Р. Попович, В. Ф. Быковский, В. М. Комаров, П. И. Беляев, А. А. Леонов гэгшэд замбуулинай дайда руу эгээн түрүүн добтолжо эхилээ. Авиационно бэлэдхэлтэй болоһонойнгоо ашаар дэлхэй дээрэхи түрүүшын космонавт-эхэнэр В. В. Николаева-Терешкова, космонавтнар—эрдэмтэ К. П. Феоктистов, врач Б. Б. Егоров гэгшэд одо мүшэд тээшэ зорһон замаар түрүүшынхеэ аяншалга хээ.

Сэрэгэй эрдэмэй хүгжэһэнэй ашаар Агаарай Сэрэгэй Хүсэнүүдшье хубилһан байна. Буу зэбсэг болон техникын хэдышье хубилаад, хүсэтэй болоод байгаа һаань, техническэ хэрэгсэлнүүдые залан жолоодохо гол хүсэниинь хүнүүд лэ байһаар. Элдэб зүйлэй зэбсэгүүдые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ ябадал, ниидэлгэ бүхэнэй амжалтатайгаар дүүрэлгэ, ракетэ болон бомбонуудые табилга лётчик, штурман, технигһээ, агаарай сэрэгшэ бүхэнһөө дулдыдаха байна. Иимэ зэбсэгүүдые жолоодогшод политическэ ехэ эрдэмтэй, дайшалхы, ухаан бодолой талаар һайн шэнжэ шанартай байха зэргэтэй.

Арми, Авиаци болон Флодто туһалха Улаан тугта һайн дуранай бүлгэм совет авиаци хүгжөөлгэдэ нилээд туһа хүргэһэн байна. Энэ бүлгэмэй олон жэлэй патриотическа ажал ябуулгань совет хүнүүдэй зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдээ, арми арад хоёрой хоорондо нягта барисаатай байһыень гэршэлэн харуулаа. ДОСААФ-ай клубуудта, кружогууд болон курсануудта Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ, арадай ажахыда хэрэгтэй хэдэн мянган мэргэжэлтэд бэлдэгдэнэ.

Совет авиационно спорт уласхоорондын спортивна мүрысөөнүүдэй түрүү һуури эзэлнэ. Уласхоорондын авиационно федерациин бүридхэлдэ абтаһан дэлхэйн 668 рекордын 270-ыень СССР эзэлээ.

Совет граждан авиаци ехэ магтаалда хүртэнхэй. Аэрофлот Совет засагай жэлнүүдтэ арадай ажахын элдэб зорилго дүүргэхэ авиационно-транспортна хүсэтэ һалбаринь болонхой. Граждан авиациин мантан онгосонууд 2500 гаран агаарай замуудые, 3500 гаран город, томо томо тосхонуудые хоорондонь холбоно. Агаарай замуудай утань 500 мянган километрһээ дээшэ болоо. Тусхай шэглэлтэй авиаци түргөөр хүгжэнэ, хүдөө ажахыда, ой модоной ажахыда самолеёдуудай ашаар химическэ бодосуудые сүршэлгэ улам үргэдэжэ байна. Энэнь дэлхэй дээрэхи авиационно бүхы компаниинуудай хэһэнһээ ехэ болоно.

250 гаран научна эмхи зургаанууд граждан авиациһаа туһаламжа абана. Санитарно-авиационно 198 станци хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ зорилгоор жэл соо 100 мянга гаран ниидэлгэ хэдэг байна.

Уласхоорондын агаарай хэлхээ холбоон жэл бүри һайжарна. Аэрофлодой хэдэг ажалай юрэнхы хэмжээн дэлхэй дээрэхи агаарай транспортын зөөдэг ажалай 25 процентыень эзэлнэ. Совет самолёдууд мүнөө дэлхэйн 46 орон худар ниидэнэ. Аэрофлодой уласхоорондын агаарай замаар ниидэлгын хэмжээн 100 мянган километрһээ дээшэ гаранхай.

Совет арад өөрынгөө Агаарай Флодоор, Агаарай Сэрэгэй Хүсэнүүдээр омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Совет ороной, бусад социалис оронуудай о т т о р г о й империализмын али бүхы аашануудһаа найдамтайгаар хамгаалагдаха гэжэ совет хүнүүд этигэнэ.

(АПН).

—Дмитрий Иванович, авиацида хүдэлжэ эхилһээр нилээд үнинэй болобот. Мүнгэн түрэдөө бидэнээ урижа, мэгдэхээхэшни бэзэ, —гэжэ Улаан-Үдын аэропортын ахалагша диспетчер В. В. Шварц нүхэр Таболинние галхаан шоглоно. Зураг дээрэ (зүүн гарһаа): санитарна звеногой пилот-инструктор А. И. Казаков, В. В. Шварц, тус звеногой командир Д. И. Таболин.

НАРАНАЙ НААГУУР НИИДЭГШЭД

ГОРОДОЙМНАЙ ворота болоһон Улаан-Үдын аэропорт. Үглөөгүүр хэды эртэ байбашье һаань, холын аян замда түхеэрһэн ажалшад аэропортын залаар дүүрэн. Урда үдэрынь хура бороо ороһон аад, Улаан-Үдын аэропортһоо самолёдууд ниидэжэ шадаагүй байшоо ха.

...Ниидэлгын талмай. Үүлэнэй саагуур дэгдэхэ, наранай наагуур ниидэхэ самолёт, вертолёдууд моторнуудаа хүдэлгэн, хон жэн байһан тала дайдые зэдэлгэнэ, ажалай үдэрэй эхилһэн тэмдэг үгэнэ...

Командно-диспетчерскэ пункт. Энэнь гурбан бүлэг боложо хубаардаг юм. Нэгэдэхинь,—хаанаһаа ямар самолёт ерэнэб, хайшаа ниидэнэб гээд хёрхоор хаража, ударидажа байдаг.

— Бидэнэй ажал үдэрһөө үдэртэ ехэ харюусалгатай боложо байдаг. Ушар юуб гэхэдэ, Эхэ оронойнмнай авиаци хурдан түргөөр хүгжэжэ, хото, хүдөөдэшье шэнэ авиалини нээгдэнэ бшуу. Самолёдуудай агаарта ябахада, аян замыень хёрхоор хаража, зүб заабари үгэжэ, маршрудынь хэлэжэ байлагбди,—гэжэ тус пунктын диспетчер Т. Т. Козлов хөөрэнэ.

Диспетчерэй ажаллажа байһан таһалга соо республикын алишье нютагһаа агаарта дэгдэн гараһан самолёт, вертолёдуудые хаража байхаар түхеэрэгдэһэн шэнэ түхэлэй техникэ—радиоприбор, олон тоото телефон, микрофон, сагай уларилай мэдээсэл дуулгажа байха телетайп болон радиооператорай түхеэрэлгэ гэхэ мэтэ дүүрэн.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтарнай, «би 750-дахи рейсһээб, мотороо табихыемнай зүбшөөгыт» гээд микрофоноор хэлэбэ.

— Болохо. Эрхүүдэ сагай уларил һайн.

Хэдэхэн минутын үнгэрһэн хойно мүнөөхи самолёт ниидэлгын талмай дээрэһээ «750-дахи ниидэлгэдээ бэлэмди, аян замаа үргэлжэлүүлхые зүбшөөгыт»,—гэбэ.

— Ниидэгты. Нютагай саг үдэрэй 11 час,—гэжэ нүхэр Козлов харюусаад, самолёдуудай дэбтэртэ өөрынгөө тэмдэглэл хэнэ.

АГААРТА ХӨӨРЭН гараһан тэрэ самолёдой лётчик хэдэхэн минута болоод, Улаан-Үдын зоноһоо гаража, аян замаа үргэлжэлүүлхэ зүбшөөл абаад, шэмээгүй болоно. Диспетчер тэрэ самолёдой Эрхүү хүрэтэр хойноһоонь радиоприбор шэртэн хаража һуудаг, нүгөө самолёдуудай ниидэхэ, һууха зүбшөөл заабари үгэдэг янзатай.

— Манай авиаторнууд квартал, һара бүри ажалдаа амжалта түйлажа, арад зондоо магтуулжа байдаг. Хоёрдохи кварталай дүнгөөр манай авиаторнуудта барюулагдаһан Зүүн Сибириин Управлениин дамжуулгын Улаан туг энээниие гэршэлнэ. Авиаторнуудай социалис мүрысөөндэ Сергей Мададаевич Тарасовай ударидадаг нэгэдэхи бүлэгэй лётчигууд онсо шалгараа, — гэжэ аэропортын парткомой секретарь Е. М. Стулев омогорхон хөөрэбэ.

Нүхэр Тарасовай бүлэг Улаан-Үдэһөө пассажирнуудые Эрхүү, Шэтэ, Баргажанай-Адаг, Романовка, Хурамхаан хүрэтэр абаашадаг юм. Хэнэйшье мэдэһээр, шэнэ түхэлэй «АН-24» гэжэ самолёдые хажуу тээһээнь, досоо талаһааньшье харахада, нюдэнэй хужар боломоор гоё һайхан машина ааб даа. Энэмнай Эрхүү Улаан-Үдэ хоёрой хоорондохи зайе оройдоол 35 минута соо, Баргажанай Адаг—30, Шэтэ хүрэтэрхи зайе нэгэ часай туршада гаталдаг.

Улаан-Үдэдэ аэропортын бии болоһон сагһаа хойшо ажаллажа ябаһан үнинэй летчигууд агаарай онгосо жолоодогшодой дунда олон. Тэдэнэй тоодо С. М. Тарасов, В. Г. Куропаткин, Д. И. Тоболин, Б. Ц. Цыденов, С. Г. Акентьев, Д. Д. Аносов, Л. С. Петинов, В. А. Григорьев, М. С. Хмелева болон бусад ороно. Ямаршье уларилда һаадгүй ниидэдэг «АН-24» самолёдой залууршад болоһон эдэ лётчигууд аян замда хододоо бэлэн байдаг юм.

ЭДЭНЭЙ НЭГЭН — Владимир Георгиевич Куропаткин. Улаан-Үдын аэропортдо хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо нэгэтэшье оһолдо оронгүй ябажа, мүнөө миллионһоо дээшэ километр зайе гаталаад байна.

Нүхэр Куропаткинай ударидадаг бүлэг ехэнхидээ хүдөө ажахыда, ойн баялигые гал түймэрһөө саралгада хабаадалсадаг.

Үүлэн соогуур тамаржа ябаһан машинын эбдэрхэ ушар тохёолдодог. Тиихэдэнь жэгүүртэ онгосоёо ойн соорхой соо, тарялан, сабшалан дээрэ бүтэн бүрин буулгахые оролдодог. Нэгэтэ үбэл залуу лётчик Юрий Вершининэй Хойто Байгалай түб Нижне-Ангарскһаа гараад ябатар машинань «шэлээрхэбэ».

— Агаарта эбдэрһэн самолёдоо буулгаха талмай түбхын түрүүн хараашалбаб. Дээдэ Ангарай мүльһэн дээрэ буулгаад, кабина сооһоо гаража, тэрэнэйнгээ винтые харан тэһээм, узуурһаа һалашоод байгаа һэн. Сугтаа ябаһан гурбан нүхэдөөрөө Заимка гэжэ ойрын нютагта хүргүүлээд, болоһон ушар тухайгаа Нижне-Ангарск мэдээсэхэдэмни, «Аюулда ороһон шамайе бэдэрхэ вертолёт эльгээбди» гээ бэлэй,—гэжэ Юрий Вершинин хөөрэнэ.

Тиигэжэ машинаяа шадамар бэрхээр буулгаһанай түлөө нүхэр Вершинин Зүүн Сибириин Граждан авиациин управлениин начальнигай үнэтэ бэлэгээр шагнагдаһан юм.

— Энээнһээ гадна хабар, зунай үедэ гол мүрэнүүд нэмэжэ нютаг нуганиуудай үертэ абтахадань, вертолётчигууд ехэ туһа хүргэдэг.

— Сэлэнгын XX партиина съездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд газараа элдүүрилхын тула уһанай саана гараһан байгаа. Нэмэжэ байһан Сухэ гол дошхон шэрүүнээр добтолжо, үглөөгүүр тээшэ тэлэниие байраһаань намнажа, гэр дээрэ гараха баатай болгоһон байгаа. Манай нэгэ вертолёт тэдэ колхознигуудые абажа, уһанай саада тээ гаргаа бэлэй. Мүн хабарай үедэ Байгалай загаһашадыешье хэдэн удаа абарһан байха..,—гээд вертолётчигуудай командир В. П. Подкорытов үшөөшье олон жэшээ дурдаха хэбэртэй байба.

Авиаторнуудай баатаршалга, аша габьяае тоолохо болоо һаа, угаа олон, маша ехэ ааб даа.

— Поездоор аян замда 5—6 сүүдхэ ябажа Москва хүрэдэг һаа, харин жэгүүртэ «хүлэгөөр» энэ замаа зургаан часай турша соо гаталжа, ниислэл хотодоо үдэрөөр ошоод ерэхэ жэшээтэй болонхойбди,—гэжэ авиаторнууд хүхихэ ёһоороо хүхилдэнэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

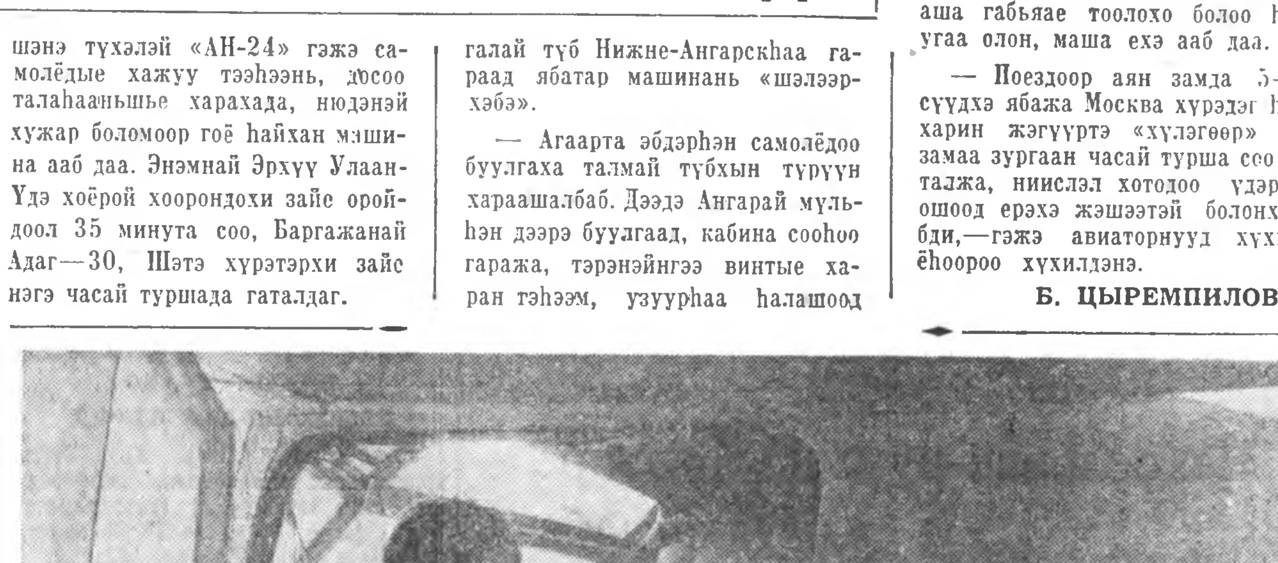

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Санитарна звеногой пилот-инструктор А. И. Казаков ээлжээтэ ниидэлгэдэ гараха байна.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ УНШАГТЫ:

- Баян байгаалиин үзэсхэлэн.
- Хулгайшад хэһээгдэбэ.
- Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Амаралтын үдэрэй хуудаһан

НАТУРАЛИСТЫН ХӨӨРӨӨНҺӨӨ

Ой соохи „ресторан“

Энэ ушар май һарада болоо һэн. Шубуудай юрэ бусаар пишагашалдахадань, анхаралаа хандуулбаб. Арьяатанай ойртожо ерэхэдэнь лэ жэжэ амитадай иимэ олон янзын абянууд дуулдадаг ааб даа. Гэбэшье, юундэшьеб, айһан мэгдэһэнэй тэмдэг үзэгдэбэгүй. Түргэн аад лэ, хүхюу абянууд гарана. «Энэ юун гэһэн удхатайб?» — гэжэ бодобоб. Шубуудай энэ суглаан тээшэ шэглэхэ баатай болобоб. Тиигээд лэ иимэ юумэ хараба гээшэб.

Заахан ногоон талмайда хүдэр томо хуһан ургажа пууна. Тэрээнэй баглагар ута мүшэрнүүд дээгүүр хорёод жэжэхэн шубуухайнууд һүрэлдэн ниидэсэгээнэ. Зариманиинь газарта дэбхэрэн буушана, модоной үндэһэнэй хажууһаа юушьеб тоншон абаад, һөөргөө яаралтайгаар дүтын һалаа мүшэр дээрэ ниидэн гарана. Шугы бургааһан соогуур гулдиржа, тэрэ талмай дээрэ гарамсаараа хуһанда дүтэлбэб. Теэд юу хараа гэхэбтэ? Тэрээнэй бултайжа гараһан үндэһэнэй нюсэгэн һалаанууд дээгүүр, мүн тон газар дээгүүршье дали болон ута хушуунуудаа һанжуулаад, хоёр гурбан түрэлэй эрбээхэйнүүд тэрэ дороо һуларан хэбтэшэнэ. Мүн хажуудань шоргоолзонууд олоороо исална, баһа зүгынүүд, хорото шарануудшье бии.

Тэрэ хуһые тойрон харабаб. Дэргэдэнь, газар дээрэ машинын тоһо адхажархиһан мэтэ елэгэр хара толбо үзэгдэбэ. Эгээл үндэһэн дээгүүрнь нариихан зурлаа харагдана. Тэрээнэй хүбөөгөөр хөөһэ бушхан ямаршьеб шүүһэн һайлана, Спиртын үнэр гутахадал гэнэ. Энээхэн лэ «боошхын» хажуугаар эрбээхэй шумуулнууд исалжа байба бшуу. Тэдэнэй зариманиинь хажуу тээшээ гарахашье арга шадалгүй, үргэһэ ноййртоо диилдэшэнэ янзатай. Юрэдөөл аймшагтай ехэ зугаа найр болоно хэбэртэй. Эндэ бэеэ эгээл һүүлшынхеэшье сэнгүүлжэ байһан амитад бии хаш. Юундэб гэхэдэ, амиды «закускада» дуратайшуул ерэлсэнхэй.

Тэдэнине харахадаа, зургаан хүлтэ зарим «архиншадыень» ехэтэ хайрлабаб. Юрэдөөл ухаагаа алдангүй сэнгээ һаа, дээрэл хаш даа.

Загаһаша үнэгэн

Хабартаа гол горхонууд бурьялан урдажа, Байгал тээшэ яаран тэгүүлдэг. Энэ үедэ тэдээнэй һалаанууд руу жэжэхэн загаһанууд орожо, һөөргөөшье бусадаггүй, хатахадань тэндээ хосорон һаладаг. Нэгэ иимэ хатажа байһан горхон дээрэ юрэ бусын ушартай тохёолдобоб... Бургааһанай саана юумэнүүдэй шолшогонолдохые дуулахадаа, нугаһан гэжэ һанабаб. Тиигээд ехэл һэмээхэнээр унаһан, хатаһан набшаһа гэшхэнгүй ябажа, эрьедэ дүтэлбэ гээшэб. Теэд юун боложо байбаб? Нугаһадай орондо уһан соо үнэгэ харажархибаб. Халтар шара амитан айхабтар сүлөөгүйдэжэ, намайе аяар арбан таба метр табиба. Һүүлээ ёдойсо үргөөд, ойро тойронине анхараад, шагнаадшье абана. «Бахануудые барижа байгаал хаш даа», — гээд һананаб. Уһан соогуур нэгэ юумэнэй хушуутан хүдэлхые харабаб. Үнэгэн тэрэнэй хойноһоо мэгдэн дахана. Дээрэ һүрэн бууһанай һүүлээр хоншоороо уһа руу хэжэ, юушьеб барисагаана. Тархяа үргэхэдэнь шүдэндэнь бишыхан гутаар загаһан харагдаба.

Үнэгэншье айхабтар баяртай юумэн эрье дээрэ гаража ерэбэ. Энеэбхилһэн мэтээр шэхэнүүдээ хүдэлгэнэ, һүүлээрээ аргагүй хүхюутэйгөөр шарбана...

Тиигээд лэ үнэгэнэй аргагүй амтатайгаар эдеэлэн эхилжэ байтарнь, хара хирээ бии болоодхибо. Намайе харамсаараа айнгяар хаагалба. Үнэгэн баһа юундэшьеб мэгдэжэ, минии зүг руу хамар хоншоороо шэглүүлэн табиһанай һүүлээр шугы руу шургашаба...

Уһанай тон эрьедэ хүрэжэ ерэбэб. Тэндэ үнэгэнэй мүрһөө олон юумэ үгы. Ехэл гайхангяар шэнжэлбэб.

— Үнэгэн эжы эндэ баһа ерэжэ загаһашалаа гээшэ гү? — эрьежэ харахадамни, минии нэгэ танил үхэршэн колхозник иигэжэ дуугарба.

— Бүхы шалбаагууд соогуур ябажа агнана. Хахад час соо тэрэнине һонирхон харабаб. Солбоншье, мэхэтэйшье гээшэнь аргагүй, — гэжэ харюусабаб.

Мих. БАРАНОВ.

КОЛХОЗОЙ ХҮГЖЭМЭЙ ҺУРГУУЛИ

Гастеллын нэрэмжэтэ (Белорусси) хүгжэмэй һургуули малшан Альберт Живицкиин гэртэ 1953 ондо нээгдэһэн юм. Тэрэ байрань ганса комнатотой байгаа. Тэндэнь пианино, баяанһаа ондоо юумэ үгы һэн. Һургуулиин багшань Минскын консерватори дүүргэһэн Владимир Богданович байба. Колхознигууд һургуулида орохо үхибүүдээ энэ гэртэ асардаг бэлэй. Хэды жэлэй үнгэрөөд байхада, колхоз уужам сэлюу байшан барюулаа.

Колхозой хүгжэмэй һургуули тогтоһон сагһаа хойшо 200 гаран хүгжэмшэдые хүмүүжүүлээ. Тэдэнэрэй олонхинь хүгжэмһөө холодоогүй. Тус һургуули дүүргэгшэд (дүшэн хүн) энэ мэргэжэлдээ татагдан, мүнөө республикынгаа хүгжэмэй һургуулинууд болон училищида, һураһан һургуулидаа багшална.

Мүнөө колхознигуудай хоёо зуун арбаад үхибүүд тэрэ һургуулида арбан нэгэ янзын инструмент дээрэ һурана.

Генеральна түсэбэй ёһоор, колхозой түбтэ соёлой горитойхон байшан удахагүй нээгдэхэ... рэнэй харалгын зал соо... зуу хүрэтэр хүн багтаха юм... нэ ба харалгын зал бултаа... хүгжэмшэдтэ зорюулагд... Колхознигуудай хүүгэд Б... нөй, Бахын, Моцартын, Ш... Чайковскиин хүгжэм наад... (АП...

Буряадай АССР-эй Верховно сүүд дээрэһээ репортаж

ТОҺОН СООГУУР УМБАГША...

— Сүүд боложо байна!

Хүнүүд бултадаа хүл дээрээ бодоно.

Бэшүүр тосхоной соёлой байшан соо Буряадай АССР-эй Верховно сүүд хүдэлмэриеэ эхилбэ. Верховно сүүдэй судья, арадай заседательнууд, прокурор, адвокадуудай урда долоон хүн зогсонхой. 1966—1967 онуудай туршада хэһэн зэмэтэ хэрэгэйнгээ түлөө эдэнэр харюусахань. Хуулиин ёһоор хэһээгдэхэнь.

...1968 оной апрелиин 16-да «Буряад үнэн» газетэдэ «Тэбэнын һүбөөр гулдирнам гээд...» гэжэ фельетоной толилогдоһые уншагшад һанана ёһотой. Бэшүүр тосхондохи тоһоной заводой дэргэдэ хулгайшадай шэбээлһэн, тэдэнэй «хамжаан» тухай фельетон соо хэлэгдэһэн юм.

Бэшүүрэй тоһоной заводой директор байһан Ирдыни Базарон мүнөө сүүдэй урда зогсоно. Тэрэнэй хажууда—һамганиинь, тоһоной заводой мастерай туһалагша Евдокия Цыбикова, зэргэлээшэдынь — заводой мастер Федосья Федотова, мастерай туһалагша Раиса Куприянова, Бэшүүрэй сельпогой наймаалагшад Ефимья Чубарева, Нина Лагерева, Анисья Зоркольцева. Богонёор хэлэхэдэ, «үгэ хүүрээ ойлголсодог» байһан зургаан эхэнэр, ахалагшань — Ирдыни Базарон.

...Мүшхэлгэ эхилбэ. Тоһо хулуужа худалдадаг, олоһон мүнгэеэ хубаалдадаг зургаан эхэнэр тэм зэмээ бэе бэе дээрээ хаялсана. Харыт. Мүнөө болоод байхада, өөрын «арһан» хайратай, хүнэйхи гамгүй болоо бшуу.

...1963 онһоо хойшо Ирдыни Базарон Бэшүүрэй тоһоной заводой директорээр хүдэлжэ эхилһэн. Энэ хүнэй намтар түүхые нютагайхидынь һайн мэдэнэ. Гүрэнэй, зоной зөөри яһалахан үбэршэлһэн. Ямаршьеб, гайхалтай түргэнөөр «Волго» машина 1958 ондо худалдажа абаһан, Бэшүүрэй совхозрабкоопой түрүүлэгшэ байхадаа жулигуудаар хамтаржа, мүнгэ үбэршэлөөд, сүүдтэ оробошье, «хуурай» гараһан тухайнь үгэ таранхай. Тоһоной заводой «ноён» боломсоороо һамгаяа, Евдокия Цыбиковае өөрынгөө «уургайда» ажалда абаһаниинышье мэдээжэ. Евдокия Цыбиковань тоһоной заводой мастер Федосья Федотоватай уданшьегүй «анда нүхэд» болобо.

...Федосья Федотова зэмэеэ мэдэрнэ. Үшөө 1966 онһоо хойшо саахарай заводой дэргэдэхи № 11 магазинине даагша Ефимья Чубареватай «танилсаһан» болоно. Ефимья Чубарева гээшэнь «олыел хараһан борбилоохон» байба. 1946, 1960 онуудта сүүдлүүлжэ, түрмын үүдэ татажа үзэһэн намтаргай энэ наймаалагша тоһоной завод руу ходо харгылдаг болоо. Фактурагүйгөөр хэдэн хайрсаг тоһо абалшаад, магазинһаа худалдаһанай һүүлээр Федотова Цыбикова хоёртой мүнгэеэ хубаалдадаг байба.

Федосья энээгээршье һанаагаа амараагүй. Бэшүүрэй сельпогой складые даагша Анисья Зоркольцева, эдеэ хоолой магазинай наймаалагша Нина Лагерева гэгшэдтэй «хушуугаа холбоод», тоһон гээшыеш хайрсаг хайрсагаар худалдуулжа эхилээ. Тиихэдэ Федотовагай туһалагша Раиса Куприянова миил хаража һуугаагүй, «шорын үзүүр» «долёолсоо».

Эдэ хулгайшад хайшан гэжэ мэхэ гохоёо гаргадаг байгааб? Тоһоной заводой лаборант Анна Посоховагай сүүд дээрэ хэлэһэнэй ёһоор, эдэ хүйхэршүүл колхоз, совхозуудай тушааһан һүнэй тоһолигые арбанай нэгэ хубяар доошолуулжа, олон килограмм тоһо үлүү абадаг байгаа. Тэрэ тоһоёо ямаршье фактура, саарһагүйгөөр «танил» магазинуудтаа оруулаад, мүнгыень хубаадаг «заншалтай» һэн. Энээнэйнь хойшолон тон элн: Бэшүүрэй аймагай «Дружба», Калининай нэрэмжэтэ колхозууд хэдэн зуун килограмм һү дутуу тушааһан болюо. Ажахын һаалишадай үдэр, һүнигүй оролдоһон ашыень эдэ хулгайшад «эдижэ» байгаа бшуу.

...Мүшхэлгэ үргэлжэлнэ. Тоһоной заводто боложо байһан эдэ хэрэгүүд тухай директор Ирдыни Базарон мэдэдэг һэн гү гэжэ асуугдана. Ирдыни Базарон таһа мэлзэнэ. Нэгэ гэртэ ажаһуудаг, сугтаа эдеэлдэг Евдокия Цыбиковагай хулгай хэжэ байхадань, нюдээ аняад, шэхэеэ таглаад һууһан болоно. Тиигээдшье 1966—1967 онуудта арбан гурбан гахай заводой иилгэдэһэн, һүнэй үлөөдэһэн, шара һайбаар тэжээгээд, гүрэндэ тушаажа, ехэ мүнгэ абаһаншье тухайгаа арсана. Хэдэхэн жэлэй туршада гурбан гэр худалдажа, Шанага нютагта шэнэ ордон барижа байһанаашье дурданагүй. Ямаршье зэмэгүй хүниие сүүдлэжэ байнат гэһэншүү һууна.

«Булхайнь булшангаараа гараба» гээд, арад зон хэлсэдэг. Федотова, Цыбикова, Куприянова болон бусадай «ябуулгануудые» табан хургандаал адляар мэдэжэ байбашье, заводой директор, коммунист Базарон ямаршье хэмжээ абаагүй, харин һамганайнгаа «олоһон» мүнгые кассада хэлэг «заншалтай» байһан.

Сүүд дээрэ элирхэйлэгдэһэнэй ёһоор, Базаронтон һүүлэй гурбан жэлэй туршада нилээхэн баяжаа. Директорэй өөрынь салин 120 түхэриг, һамганайнь— 70 түхэриг. Табан үхибүүтэй. Тиибэшье һаа, 540 түхэригөөр — пианино, 200 гаран түхэригөөр — ковер, мүн хубсаһа угаадаг машина болон бэшэшье эд бараа худалдажа абаһан. «Гэнтэ баяжаха гэнэтэй» гэһэндэл бүхы «ябуулганууднь» эли болонхой.

Федосья Федотова Базаронтонһоо дутаагүй. Ажал хэдэггүй, архинша үбгэндөө мотоцикл, костюм, арһан дэгэл гансата худалдажа абаа. Үдэшэ бүхэндэ найрлажа, кафедэ ходо һуудаг байһыень гэршэ хүнүүд сэхэ заана.

...Сүүд үргэлжэлһөөр. Гэршэ хүнүүд орожол байна. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүдһээ үшөө олон юумэ элирнэ. Колхоз, совхозуудай һүнэй тоһолигые хайшан гэжэ доошолуулдаг, гэнтэ ерэһэн шалгалтада тоһотой хайрсагуудай орондо хооһон хайрсагуудые харуулдаг, «олзолһон» мүнгэеэ яажа хубаадаг тухайнь хүнүүд хэлэнэ.

Зал соо һууһан хүнүүд... хэн, дураяа гутана. Түрэ... нойнь тоһоной заводой... хулгайшадай «һүрэгэй» н... дажа байһанда, тэдэнэр... улайнашье ёһотой. Эдэ сүү... жэ һууһан долоон хүн ... наһатайшуул. Ирдыни Баз... наһатай, һамганиинь — ... Тиихэдэ Федотова арбан ... гүйсэһэн басагатай. Ефим... баревагай гурбан үхибүү... нюураа хэхэ газараа ол... Анисья Зоркольцева 1915 ... рэһэн. Ашанараа харанхай... Лагеревагай хүбүүн басаг... һургуулида һурана.

...Эдэ долоон хүнэй гур... һо хулуужа байһаниинь ... элирбэ. Бэшүүрэй тоһоной... дой директор Ирдыни Ба... хойрог, мэхэшэ заншье эл... рагдаба. Эдэ долоон ха... 5948 түхэригэй һү, тоһо, ... худалдаһан, «эдиһэн» бай...

Гүрэнэй зөөрине хул... ээлжэ байһан тушаалдаа ... гоор хандажа, колхоз, сов... та ехэ хохидол ушаруул... долоонине сүүд хэһээхэ ё... хэһээбэ. Федосья Федотова... ман жэлээр, Евдокия Цыб... —долоон жэлээр, Нина Ла... —долоон жэлээр, Ефимья Ч... вае—зургаан жэлээр, ... Зорькольцевае — зургаан ж... Ирдыни Базаронине—зург... лээр, Раиса Куприяновае—... жэлээр эрхыень хаһаба.

Гэмынь урдаа, гэмшэлын... ноо ха юм.

Г. ДАШАБЫЛ...
манай тусхай ...

ПОХОДОЙ ҺҮҮЛЭЭР ТАМХИЛАЛГА.
В. ЧЕРНЕГИИН фото.

ҺОНИГҮЙ НААДАН, УРМАГҮЙ ТЭНСЭЛГ...

ДУНДА АЗИИН. Казахстанай команданууд. хоёрдохи наадаяа Сибириин болон Алас-Дурһа зүгэй хотонуудта үнгэргэбэ. Энэ удаа Улаан-Үдын «Сэлэнгын» айлшад боложо Чимкент городой «Металлургын» футболистнууд ерэһэн байна. Энэ команда тухай тобшохоноор хэлэхэ болоо һаа, нимэ. Манай «Сэлэнгэ» шэнги, эдэнэрнай түрүүшынгээ жэл «А» класста наадажа байһан команда. Тиимэһээ манайхидһаа холошье ошоһониинь ямар бэ — турнирай таблицада 21 очкотой болоод, 17-дохи һуури эзэлжэ ябаа. Нааданай түрүүшын дүхэригтэ, апрелиин 16-да өөһэдынгөө стадион дээрэ манайхидтай уулзахадаа, 1:0 гэһэн тоотойгоор шүүгээ болоһон байгаа. Энээн дээрэһээ харахада, эдэ хоёр команданууд ана-мана сохилдожо ябаһан болоно гээшэ ха. Алиниинышье алин гэшэгүй.

Энэ баримта уржадэр футболдо дуратайшуулые яһала һонирхуулһан байгаа бэзэ. «Манайхид шүүхэ», «Боосолдохоор лэ шүүхэ байха», «Сохом 2:0 болохо» — гэжэ байгаад, эхилээдүй байһан нааданай дүнгые уридшалан хэлээшэд стадион дээрэ олон һэн. Нээрээшье тиигэжэ һанахаар байгаа. Энээнэй урда тээ, августын 12-то манай командатай адли очкотой Красноярскын «Рассвет» командатай наадахадаа, айлшаднай 0:2 тоотойгоор шүүгдэшоо һэмнай.

Теэд футбол харагшадай һанаан дүүрээ гү? Сэдьхэлээ ханаа гү? Үгы. һонигүй наада хараад, тэдэнэр урмаа хүхараа гэбэл дүтэрхы ха. 90 минутын турша соо улаан-үдынхидшье нэгэшье бүмбэгэ сохижо оруулаагүй. Нааданай дүн 0:0.

Яахадаа һонигүй байбаб гэһэн асуудал гаража магад. Абаһаар хэлэхэдэ, энэ уулзалга яашагүй «номгон», аали нобшо байдалда үнгэрөө. Ёһотой ухаамсар комбинаци, хүнүүдэй сэдьхэл татамаар нэгэ добтолго уржадэр, шортоо, үзэгдөөгүйл даа. Хараха янзада, Чимкентын футболистнууд нэгэ бага түргөөр, хурданшагаар гүйлдэнэ ха, добтолоодшье абахаа һаатахагүй ха гэжэ һанамаар һэн. Харин манай хамгаалагшадһаа бэшэнниинь өөдэгүйгөөр наадаа, нэгэ хэды добтолходоошье, шахардуу байдал ушаруулхадашье ворота руу шиидхэхы сохилто хэжэ бирагүй. Юрэдөө нэгэ хэды бүмбэгэ яһалашье оруулхаар байгаа. Үгы даа, Улаан-Үдын добтологшод дүтэхэнэһөөшье, нэгэ хэды метрэй зайһаашье ворота онохогүй юм. Углууһаашье хэды бүмбэгэ сохигдоо гээшэб! Үгы аад, үгы. «Сэлэнгын» добтологшод А. Жуйков, В. Бабурин, А. Михнов. Ю. Изюмцев гэгшэдэй хэнииньшье энэ нааданда шалгараагүй. Тэдэнине дэмжэгшэд Д. Бабич, В. Семенов тухай бүри хэлэһэнэйшье хэрэг үгы ха. Командын энэ шата үнихэнһөө хойшо тулюурхан байгаа, мүнөөшье тиимэл зандаа. Талмайн тэгэндэһээ эдэнэй һонирхолтой комбинаци эхилһэниинь, хай даа, үсөөншэг хаш даа. Имагтал улаан-үдынхидэй хамгаалагшад, гол түлэб Г. Гаврилов С. Аккуратов хоёр лэ барагаар энэ наадые үнгэргөө.

Гэхын дашарамда, өөһэдынгөө талмай дээрэ шадалаараашье, техникээрээшье өөһэдтэйнь тухай командатай эгээл һайн составаараа иигэжэ наадахадаа, ондоо городуудта ямараар наадана хаб гэһэн бодол түрэнэ. Тээсгэн Дунда Азяар аяншалхадаа, аяар 12 бүмбэгэ ворота руугаа алдаһаниинь тиимэшье үндэһэ баримтагүй бэшэ гээшэ ха. Уржадэрэйхидэл адляар наадаа һаа, шүүгдэһэниинь гайхалгүй.

Олонхи зоной һанамжын ёһоор, «Сэлэнгын» футболистнуудай нааданайнь шадабари, класс һүүлэй үедэ дээшээ болоогүй, харин байра дээрээ тогтошоо гү, али уруугаа ороо. Командын зарим футболистнууд техникынгээ талаар ургаха һаа байтагай, бэе махаб... талаар һуларшоо, нааданай... нутые арайл-шамай гэжэ ... бэ. Үгышье һаа, тэдэнине ... үедэ һэлгэхэ хэрэг гарана... командын гол наадагшады... һэлгэхэб? Энэ асуудал «С... дэ» баһал гайтай асуудал... хой. Жэшээнь, уржадэр Ю. ... цевэй орондо В. Сенотрус... биһан юм. Энэ һэлгэлтэһ... шье үрэ гараагүй, В. Се... нааданай һүүлшын хэдыхэн... соо техникэ шадабаряа ог... лаагүй. Үгышье һаа, наада... тическа зураг нэгэл хэбэз... даа, добтолгын, хамгаалгы... арганууд үнөөхеэрөөл. Х... һонирхуулмаар олон янзы... ка хэрэглэхэдэ яанаб?

Эдэ асуудалнууд футбол... тайшуулые һонирхуулдаг, ... ень зобоодог байна. Улаан-... өөһэдынгөө командада дур... жалта туйлаһайл гэжэ с... ябадаг. Тиимэ һэн тула н... начальник В. Вампилов, а... тренер А. Киселев гэгшэд ... харагшадай сэдьхэл хана... бэшэ гү, юрэдөөл һонигүй ... урмагүй тэнсэлгэ саашад... үзэгдэһэй.

Удаадахи наадан Ула... стадион дээрэ августын 2... лохо. Манай «Сэлэнгэ» Ус... ногорскын «Восток» ком... уулзаха юм.

С. БАДМ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: наадан... Л. ХАЙДУРОВАЙ ...

ООН-ой конференци Венэдэ боложо байна

ВЕНЭ. (ТАСС). Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ, амгалан ёһоор ашаглаха талаар ООН-ой конференци эндэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. «Газарые тойрон дабшадаг түрүүшын хэмэл одонууд—замбуулинай дайдые шэнжэлхэ үе сагай эхин ба замбуулинай дайдые амгалан ёһоор шэнжэлэлгые саашадань хүгжөөлгэ» гэһэн элидхэл совет делегациин толгойлогшо А. А. Благонравов конференци дээрэ хээ.

«Космонавтын профессиональна ажал ябуулга тухай» лётчик-космонавт А. А. Леоновой конференциин августын 15-най пленарна заседани дээрэ элидхэл хэхэдэ, удаан саг соо альга ташалган болоо. Энэ элидхэлые замбуулинай дайда руу анха түрүүн ниидэһэн Юрий Алексеевич Гагарин бэшэһэн байгаа. Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэлгэдэ хүнэй дүүргэдэг шиидхэхы үүргэ элидхэл соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

«Космонавтын мэргэжэлэй амгалан ёһоной мэргэжэл байхань, замбуулинай ниидэлгэ бүхэнэй үедэ хэгдэһэн шэнжэлгэнүүдэй үрэ дүнгүүдэй газар дээрэхи ажамидаралай һалбаран хүгжэхын тулада хэрэглэгдэхэнь шухала» гээд элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ.

Һара дээрэхи Шуургата далайе Гагаринай далай гэжэ шэнээр нэрлэхэ тухай совет космонавтнуудай зүгһөө лётчик-космонавт А. А. Леонов элидхэлэй һүүлээр дурадхал оруулаа.

ООН-эй конференциин хүдэлмэри тухай бэшэжэ байһан журналистнуудай гүйлтаар хэгдэһэн пресс-конференци дээрэ А. А. Леонов мүн лэ үгэ хэлэһэн байна.

Чехословак-румын договор баталагдаба

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Социалис Республикын ба Румыниин Социалис Республикын хоорондо хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай договор августын 16-да Прагада баталагдаа. СРР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ, РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Николае Чаушескын, ЧССР-эй Президент Людвиг Свободын гар табиһан энэ договор 20 жэлэй болзоорор баталагдаа. Европын гүрэнүүдэй хоорондохи мүнөөнэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлга Европодохи аюулгүй байдал хангаха гол эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно, империалис, милитарис, үһөө нэхэхые эрмэлзэдэг хүсэнүүдэй ээрхэг түримхэй ябуулгануудые зайсуулхын тулада хоёр тала бүхы шухала юумэ хэхэ гэжэ хэлсээ баталагша хоёр тала договор соогоо мэдүүлээ гээд ЧТК агентство дамжуулна.

Грециин засагаархидай тарааһан худал хуурмаг ээрэб үгэ

АФИНА. (ТАСС). Премьер-министр Пападопулоста хорлолго хэхые һэдээ гэжэ тэмнэгдээд арестовалагдаһан хүн тухай өөһэдынгөө тарааһан зар үгые худал гэһэн мэдээсэл засагаархид гэнтэ толилһон байна. Грециин армиин лейтенант урдань байһан, фашис үзэл бодолоороо мэдээжэ Георгиос Панагулис арестовалагдаа гэжэ правительствын түлөөлэгшэд хоёр үдэрэй турша соо мэдүүлдэг байгаа бшуу. Мүнөө тэрэ хүн бэшэ, харин ахань болохо Александрос арестовалагдаһан байгаа. Тэрэ Центрэй союз гэжэ партиин залуушуулай организацида ородог юм гээд тусхай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ГААНАҺАА

НСР-эй директориин түрүүлэгшээр М. Нгуаби һунгагдаба

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Конгын (Браззавиль) Революциин национальна соведэй директориин түрүүлэгшээр Конгын национальна армиин главна командалагша капитан М. Нгуаби һунгагдаа.

Негрнүүдэй граждан эрхын түлөө тэмсэлшэдэй съезд

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Урда Зүгэй христианска хүтэлбэриин конференци» гэжэ негрнүүдэй организациин жэл бүриин 11-хи съезд Мемфистэ (Теннесси штат) боложо байнхай.

Негрнүүдэй граждан эрхын түлөө тэмсэлшэдэй ударидагша Мартин Лютер Кинг расистын һомондо дайрагдажа, дүрбэ бага үлүүтэй һарын урда тээ энэ городогто наһа бараа һэн. Ороной хара шарайта хүн зониие газаашалалга ба дарлалгада эсэргүү буруушаал дахяад мэдүүлхын тулада мүнөө тус организациин мянга гаран эрхим түлөөлэгшэд эндэ суглараа.

Юристнүүдэй уласхоорондын комиссиин мэдүүлгэ

ЖЕНЕВЭ. (ТАСС). Полковнигуудай бүлэгэй бэлдэһэн Грециин шэнэ конституциин проект хадаа сэрэгэй диктатурые үлөөхэ зорилготой юридическэ мэхэ гохо болоно. Юристнүүдэй уласхоорондын комисси Женевэдэ иимэ тобшолон хэһэн байна бшуу.

Софидахи фестивалиин түлөөлэгшэд Париж ерэбэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Вьетнамда американ империалистнуудай хэжэ байһан гэмтэ муухай ээрхэг түримхэй ябуулгые болюулхын түлөө тэмсэхые бүхы залуушуулай хүсэжэ байһыень Парижда хөөрэлдэжэ байһан ДРВ-гэй ба США-гай түлөөлэгшэдтэ элирхэйлэн мэдүүлхые Залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн IX фестивальда дэлхэйн 143 оронһоо ерэһэн 20.000 залуушуул тусхай делегацида даалгаһан байгаа.

Дэлхэйн залуушуулай хуралдаанай түлөөлэгшэдтэй уулзахаһаа США-гай түлөөлэгшэд арсаа гээд «Юманите» газетэ мэдээсэбэ.

Министр Суан Тхюи түрүүтэй ДРВ-гэй түлөөлэгшэд делегацитай уулзаа гээд газетэ мэдээсэнэ. Вьетнамай арадай баатарлиг тэмсэлдэ түрүү үзэл бодолто бүхы залуушуулай хүсэдөөр талархажа байдаг тухай фестивальда хабаадагшад Вьетнамай түлөөлэгшэдые найдуулаа. Вьетнам арадай хүсэд илалта туйлаха хүрэтэр талархалгын ябуулга шангадхахые залуушуулай эрмэлзэжэ байһан тухай тэдэнэр дахин лаблаһан байна.

Испанида саазалан алаха хуули һэргээгдэбэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Франкодо эсэргүү ябуулгануудай илангаяа хойто талын провинцинуудта элитээр шангадаһан дээрэһээ тэдэнине дарахые эрмэлзэн, Испаниин правительство шэрүүн шанга хэһээлтын хэмжээнүүдые абажа эхилээ. Рейтер агентствын корреспондентын Мадридһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Франкогой правительство зарим газарта сэрэгэй байдал болон саазалан алалгые хэрэглэхэ гэбэ. Тиигэжэ «бандитизм ба алалга хюдалгада» эсэргүүгээр 1960 ондо абтаһан хуули хэдэн жэлэй урда тээ болюулагдаһан аад, дахяад һэргээгдэбэ. «Сэрэгэй үймөө хэһэнэй түлөө зэмэтэй» гэжэ сэрэгэй сүүдээр мэдэрэгдэһэн ямаршье хүн саазалан алуулха гү, ямаршье болзор соо түрмэдэ хаагдаха гэжэ тус хууляар хараалагдаһан байха юм.

Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэл дээрэһээ хаража үзэхэдэ, Испаниин правительствын шэнэ хэмжээнүүд хамагай түрүүндэ Испаниин Басконско провинцинуудта эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй. Тэндэ түбэй шанга засагта дураа гуталга үдэр ерэхэ тудам шангадажа байнхай.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД...

Манай адрес, телефону...

г. УЛАН-УДЭ. ул. Ленина. 35. Телефоны: редактора—54... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора... 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—6... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленност... строительства—61-35, советского строительства и быта—6... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, ... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маши... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ типография Управления по печати при ... вете Министров БурАССР.

Н-01820. Зак. № 817.